

Kinnitatud 02.10.2024 rektori käskkirjaga nr 1-14/30

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

## **Üliõpilaste kirjalike tööde nõuded ja vormistus**

Tallinn 2024

# Sisukord

<b>Sissejuhatus</b> .....	<b>4</b>
<b>1. Akadeemiliste tekstide koostamise ja esitamise põhinõuded</b> .....	<b>5</b>
1.1 Üliõpilaste kirjatööde liigid ja ülesehitus.....	5
1.2 Akadeemilise teksti tunnused.....	6
1.3 Akadeemiline eetika.....	7
1.4 Tehisintellekti (AI) kasutamine kirjatöö koostamisel.....	7
1.5 Akadeemiline petturlus. Plagiaat.....	8
1.6 Kirjatööde esitamise põhinõuded.....	9
<b>2. Vormistusnõuded</b> .....	<b>10</b>
2.1 Kirjatöö vormingu põhinõuded.....	11
2.1.1 Näited, tabelid jms.....	12
2.1.2 Allmärkused.....	13
2.2 Keelelised aspektid.....	13
2.2.1 Kirjavahemärgid.....	14
2.2.2 Veel õigekirja näiteid.....	15
<b>3. Viitamistehnika ja viitekirjete koostamine</b> .....	<b>17</b>
3.1 Viidatavad materjalid.....	17
3.1.1 Allikate ja kirjanduse eristamine.....	18
3.1.2 Tsiteerimine ja refereerimine.....	18
3.2 Tekstisisesed lühiviited.....	19
3.2.1 Kaudne viitamine.....	21
3.3 Viitekirjete koostamine.....	22
3.3.1 Monograafia.....	22
3.3.2 Kogumik.....	23
3.3.3 Käsikirjad.....	23
3.3.4 Artikkel kogumikus või osana mõnest muust väljaandest (sh teatmekirjandus).....	24
3.3.5 Artikkel ajakirjas jm perioodika (sh ajalehed).....	25
3.3.6 Veebipõhised materjalid.....	26
3.3.7 Raadio- ja telesaated.....	27
3.3.8 Voogedastuskanalid ja sotsiaalmeedia.....	27
3.3.9 Avalikud loengud ja ettekanded.....	28
3.3.10 Mitte-ladina tähestikus allikad või kirjandus.....	29
3.4 Allikakirjete vormistus.....	29
3.4.1 Intervjuud ja kirjavahetus.....	29
3.4.2 Õpikojad ja päevikumärkmed.....	29
3.4.3 Noodid.....	30
3.4.4 Heli- ja videosalvestised.....	30
3.4.5 Ajalehed.....	31
3.4.6 Viitamine arhiiviallikele.....	31

3.5 Tehisintellekti loodud infole viitamine.....	32
<b>4. Uurimuslike tööde kirjutamisprotsess, ülesehitus ja esitamise kord.....</b>	<b>34</b>
4.1 Uurimuslike tööde juhendamine.....	34
4.2 Uurimusliku töö ülesehitus.....	35
4.2.1 Töö komponendid.....	35
4.2.2 Doktoritöö ja artikliväitekirja ülesehitus.....	42
4.3 Uurimuslike tööde esitamise tingimused ja kord.....	43
4.3.1 Juhendaja nõusolek töö esitamiseks.....	43
4.3.2 Plagiaadikontroll.....	44
4.3.3 Lihtlitsents.....	45
4.3.4 Uurimistöö esitamine elektrooniliselt ja paberkandjal.....	45
4.4 Tööde hoiustamine.....	46
<b>Lisa 1. Üliõpilastöö tiitellehe vormistus.....</b>	<b>47</b>
<b>Lisa 2. Loovuurimusliku doktoritöö tiitellehe vormistus.....</b>	<b>48</b>
<b>Lisa 3. Muusikateaduse väitekirja (monograafia) tiitellehe vormistus.....</b>	<b>49</b>
<b>Lisa 4. Muusikateaduse artikliväitekirja tiitellehe vormistus.....</b>	<b>50</b>
<b>Lisa 5. Lihtlitsentsi vorm.....</b>	<b>51</b>

## Sissejuhatus

Juhendis tutvustatakse Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia eestikeelsete kirjalike üliõpilastööde peamisi nõudeid ja vormistust. Juhendi algusosas kirjeldatavad akadeemiliste tekstide koostamise ja esitamise põhinõuded kehtivad kõigi üliõpilastööde puhul – st nii uurimuslikele kui mitteuurimuslikele töödele –, niisamuti peatükkides 2 ja 3 toodud vormistuspõhimõtted ja viitamistehnika. Kuna juhend ise on koostatud EMTA kirjalike tööde vormistusnõuetele vastavalt, sobib see samas aspektis eeskujuks erinevate üliõpilastööde kirjutamisel. Juhendi viimane peatükk puudutab eelkõige uurimuslike tööde ülesehitust, kirjutamisprotsessi ja lõppversiooni esitamist hindamiskomisjonile.

# 1. Akadeemiliste tekstide koostamise ja esitamise põhinõuded

Tutvustatavad nõuded kehtivad kõigi kirjalike üliõpilastööde puhul olenemata nende liigist. Kirjatööde mahtu arvestatakse täheruumides, st koos tühikute ja allmärkustega, k.a kirjanduse nimestik ning ilma lisadeta. Täpsemad juhised konkreetse uurimistöö mahu, esitamise tingimuste, tähtaja ja hindamise korralduse kohta leiab vastava kursuse ainekaardilt. Väiksemate kirjatööde puhul annab sellekohast infot kursuse õppejõud või juhendaja ülesande tutvustamisel. Eestikeelsel õppekaval esitatakse kõik üliõpilastööd eesti keeles. Erandi moodustavad (külalisõppejõudude juhitud) ingliskeelsed seminarid, meistriklassid jms, mille raames koostatavad kirjatööd esitatakse inglise keeles (kui pole teisiti kokku lepitud).

## 1.1 Üliõpilaste kirjatööde liigid ja ülesehitus

EMTA kirjalike tööde liigid tulenevad õppekavade nõuetest ja võivad muutuda koos õppekavade muutustega. Üldiselt aga jagunevad üliõpilaste kirjalikud tööd uurimuslikeks ning mitteuurimuslikeks töödeks.

**Uurimuslik töö** (ehk uurimus või teadustöö) tähendab mingi probleemi ehk uurimisküsimuse püstitamist, seda puudutava kirjanduse ja (uurimis)materjali tundmaõppimist ning probleemile oma lahenduse pakkumist. Töö peab vastama püstitatud uurimisprobleemile. EMTA üliõpilaste uurimuslike tööde valdkonnad on üldjuhul seotud nende erialase tegevuse ja huvidega. Uurimistöö teema kooskõlastatakse juba töö algetapis juhendajaga.

Uurimuslike tööde hulka kuuluvad bakalaureuse, magistri- ja doktoritööd, aga ka magistriõpingute raames kirjutatavad lõputööd ja pedagoogilised lõputööd. Teatud õppekavadel võivad ka lühemad erialaprojektid vm õpingute raames valitud ainekursused eeldada üliõpilaselt uurimuslikku panust (nt bakalaureuseastme õppes muusikakultuuri erialal). Muusika- ja teatrikunsti erialadel kirjutatakse ka loovuurimuslikke töid (eeskätt doktoriõppe loovuurimuslikul suunal, vähematel juhtudel magistriõpingute lõputööna).

**Mitteuurimuslikke üliõpilastöid** kirjutatakse õpingute osana erinevate ainekursuste raames.

Levinumad mitteuurimuslike kirjatööde liigid on referaat, retsensioon, essee, (eriala)praktika või rühmatöö aruanne jms.

Eri tööliikidel võib olla erinev kokkuleppeline **ülesehitus**. Uurimusliku kirjatöö tüüpilised, kindla järjestusega komponendid on alati tiitelleht, abstrakt, sisukord, (vajadusel) lühendite loetelu, töö põhiosa ehk peatükid, kokkuvõte, kasutatud materjalide (allikate ja kirjanduse) nimestik ning (vajadusel) lisad (komponentide sisulisi ja vormistuslikke nõudeid vt lähemalt ptk 4.2 „Uurimusliku töö ülesehitus”). Ka mitteuurimuslikel töödel on alati nõutav tiitelleht ning töö koostamisel kasutatud materjalide loetelu nõuetekohases vormistustuses. Muudes aspektides tutvustatakse konkreetse kirjatöö ülesehitust jm sisulisi nõudeid ülesande juhendis.

## 1.2 Akadeemilise teksti tunnused

Kõikides üliõpilastöodes, nii uurimuslikes kui mitteuurimuslikes, tuleb kasutada akadeemilist väljenduslaadi. Akadeemilise tekstiloome peamised tunnused:

- a. **Lähtumine kirjakeele normist.** Tööde kirjutamisel lähtutakse kirjakeele normist, mille reeglid saab järele vaadata eesti õigekeelsussõnaraamatust „[ÕS 2018](#)”<sup>1</sup>; keeleliste aspektide kohta vt ka ptk 2 „Vormistusnõuded”). Kasutatav väljendusviis peab olema selge ja mõttekäigud lugejale arusaadavad, teksti esitamine loogiline (sh töö ülesehitus ja teksti liigendamine). Töö adressaadina võiks ette kujutada oma kaasüliõpilasi, kolleege ja õppejõude.
- b. **Vormistus.** Tööde vormistus peab olema nõuetekohane, et hõlbustada töö lugemist ning vältida esitatud teksti mitmetimõistetavust (vt ptk 2 „Vormistusnõuded”).
- c. **Tekstiloom.** Uurimuslikes töödes kasutatakse mina-vormi, kui teema seda võimaldab. Meie-vorm sobib üksnes koostööprojektide puhul.
- d. **Selge autoripositsioon ja korrektne viitamine.** Akadeemilise teksti autori enda ideed, mõtted ja seisukohad peavad olema lugeja jaoks selgelt eristatavad kellegi teise omadest. Kui tööd lugedes jääb mulje, et töö autor esitleb kellegi teise ideid, uurimistulemusi vms omadena, võib sellele järgneda plagiaadikahtlustus. Seepärast

---

<sup>1</sup> Alates 1. jaanuarist 2026 hakkab kehtima „ÕS 2025”.

tuleb kõigile töös kasutatud materjalidele tekstis nõuetekohaselt viidata ning nende loetelu töö lõpuosas eraldi välja tuua (vt ptk 3 „Viitamistehnika ja viitekirjete koostamine”).

### 1.3 Akadeemiline eetika

Akadeemiline eetika puudutab eelkõige uurimuslike tööde kirjutamist ja nendega seotud metoodikat, kuid mõningatel juhtudel ka väiksemaid kirjatöid (nt töö autori poolt kogutud inimeste (isiklike) arvamusi koondavas ja neile nimeliselt viitavas kirjutises). Teadustööde puhul puudutab see eelkõige empiirilisi uurimusi, mille raames viiakse läbi küsitlusi, intervjuusid jms. Sellised tööd võivad vajada eetikakomisjoni luba, mille taotlemiseks tuleb esitada enne uurimistööga alustamist vastav avaldus. Vt lähemalt EMTA kodulehelt ([eamt.ee/teadus/teaduseetika-komisjon/](http://eamt.ee/teadus/teaduseetika-komisjon/)).

### 1.4 Tehisintellekti (AI) kasutamine kirjatöö koostamisel

Tehisintellekti ehk AI-põhiste rakenduste kasutamine õppetöös loetakse lubatuks, kui õppejõud ei ole seda selgesõnaliselt keelanud (ainekaardil, konkreetse kirjatöö juhendis).<sup>2</sup> Juhul, kui kasutatakse AI-d abivahendina uurimusliku töö koostamise eri etappidel, on oluline silmas pidada, et AI genereeritud teksti esitamine oma isiklike mõtetena on akadeemiline petturlus. Seetõttu tuleb uurimistöö puhul metoodika peatükis kirjeldada detailselt tehisintellekti kasutusviisi ja vahendeid. Kirjeldus peab andma ülevaate, millises ulatuses ja millisel moel on AI-d töös rakendatud (vt ka ptk 3.5 „Tehisintellekti loodud infoteaduse viitamine”).

Oma töös faktidele osutades peab alati viitama originaalallikatele, mitte tekstiroboti (nt ChatGPT) antud väljundile, kuna tekstirobotid pole akadeemilised tõendus- või teabeallikad.

---

<sup>2</sup> Lühend AI tuleneb ingliskeelsest nimetusest *artificial intelligence* (erinevad tõlkevariandid, sh ‘tehisintellekt’), mida juhendis kasutatakse edaspidi selle mugavuse tõttu.

Samuti peab veenduma, et genereeritud tõlked ja kasutatud terminid oleksid sisuliselt täpsed ja korrektsed. AI loodud sisu eest vastutab lõppkokkuvõttes töö autor. Töö autor vastutab ka selle eest, et AI abil loodud sisu ei riku teiste autorite õigusi ega isikuandmete kaitse põhimõtteid. Näiteks ei tohi tekstirobotisse ilma konkreetse inimese nõusolekuta sisestada tema isikuandmeid.

## 1.5 Akadeemiline petturlus. Plagiaat

Akadeemilise petturluse hulka arvatakse

- a. üliõpilase varasemate õpingute või mõne muu ainekursuse raames koostatud kirjatöö esitamine uuena (kehtib ka muus keeles kirjutatud tööde puhul); juhul, kui uues kirjatöös kasutatakse varasemat materjali, tuleb sellele nõuetekohaselt viidata ning välja tuua, millises ulatuses varasemat teksti kasutatakse.
- b. variautorluse juhtumid, st kui kirjatöö valmib kellegi teise kaasabil või poolt, kuid temale pole tekstis viidatud ja/või näeb ülesanne ette, et töö tuleb koostada iseseisvalt.
- c. tehisintellekti (AI) kasutamine akadeemilise kirjatöö jaoks sobimatul viisil ja/või ilma nõuetekohase viitamiseta.
- d. tekstid ja/või muu looming, mis osutuvad plagiaadiks. **Loomevargus ehk plagiaat** on teiste autorite kirjutiste, nende osade või neis sisalduvate lausete, mõtete ja ideede esitamine oma kirjaliku tööna või selle osana ilma nõuetekohase akadeemilise viitamiseta. Plagiaadi alla kuuluvad muuhulgas kõik kirjalikud tööd, mis kas täielikult või valdavalt ning töö sisu seisukohalt olulises osas ei ole töö autori poolt koostatud. Plagiaadi vältimise eest vastutab töö autor. Seepärast peab autor olema kursis reeglitega, mis kehtivad teiste autorite mõtete, tekstide vm loometöö kasutamisel. Autor vastutab nii (1) tahtliku kui ka (2) viitamisreeglite mittetundmise tõttu aset leidnud plagiaadi eest. Juhul, kui töös esitatud laused, mõtted, ideed või andmed kattuvad osaliselt ja juhuslikult kellegi teise poolt avaldatuga, ei ole tegemist plagiaadiga. Samas peab üliõpilane töö koostamisel püüdma vältida olukordi, kus võib tekkida plagiaadikahtlus (uurimusliku töö kirjutamisel on selleks ette nähtud mh nõue näidata oma valmimisjärgus tööd juhendajale regulaarselt, vt ka ptk 4.1 „Uurimuslike



tööde juhendamine”). Plagiaat võib viia eksmatrikuleerimiseni.

Akadeemilise petturluse kahtluse korral teavitab õppejõud sellest esmalt üliõpilast ning seejärel õppeosakonda (sõltuvalt olukorrast, kas juba vahetult kahtluse tekkimise järel või üksnes siis, kui kahtlustus leiab kinnitust). Kui petturlus tuvastatakse, järgneb sellele noomitus; uurimuslike tööde puhul eksmatrikuleerimine.

## 1.6 Kirjatööde esitamise põhinõuded

Kõik üliõpilastööd esitatakse kas elektrooniliselt, paberkandjal või mõlemal kujul. Järgnev puudutab kõiki kirjalikke üliõpilastöid, sh tööjärgus uurimuste (tekstiosade) jagamist juhendaja või kaasüliõpilastega nt seminaride toimumise eel. Uurimuslike tööde lõppversiooni esitamise tingimuste ja korralduse kohta vt ptk 4.3 „Uurimuslike tööde esitamise tingimused ja kord.” Väiksemamahuliste kursusetööde (sh referaatide, esseede) esitamise korra määrab vastava kursuse juhendaja.

**Elektrooniliselt** esitatakse kõik kirjatööd vastavalt konkreetse ülesande juhendile kas tekstidokumendina (eelistatult Google'i dokumendina) või PDF-formaadis, kusjuures faili pealkiri peab sisaldama nii üliõpilase nime kui töö/ülesande liiki ja esitamise kuupäeva (nt Perekonnanimi\_referaat\_25.10.pdf). Täiendatud versiooni esitamisel peab see kajastuma ka faili pealkirjas (nt Perekonnanimi\_referaat\_täiendatud.pdf).

Mitteuurimuslike kirjatööde saatmise või üleslaadimise korra sätestab õppejõud. E-kursuste ja Moodle'i toega kursuste puhul toimub see üldjuhul Moodle'i keskkonnas, kus töödele võib rakenduda ka automaatne plagiadikontroll.

**Väljaprindi korral** trükitakse tekst ühele lehepoolele (kui õppejõud pole teisiti määranud), täpsemad nõuded esitatava töö eksemplaride arvu, köite tüübi jms kohta leiab konkreetse kirjatöö juhendist.

## 2. Vormistusnõuded

Tööde korrektne vormistus on akadeemilise kirjastiili üks tunnuseid, mis aitab kaasa sellele, et tekst oleks kergesti loetav ning üheselt mõistetav. Seetõttu on vormistus ka üliõpilastööde üks hindamiskriteeriume. Vormistuslike aspektide hulka loetakse kõik, mis puudutab teksti paigutust lehel, kasutatava fondi tüüpi ja suurust (sh erinevused nt töö põhiteksti, pealkirjade, jooniste jms vormistuses) ning osaliselt ka keelisi aspekte (sh õigekiri ja kirjavahemärkide kasutamine). Seejuures on mõned vormistusnõudeid töö eri komponentidele erinevad (vt lähemalt ptk 4.2.1 „Töö komponendid”). Vormistusnõuete alla kuulub ka viitamistehnika tundmine ja korrektne kasutus, mida materjali mahukuse tõttu käsitletakse juhendis eraldi peatükis.

Töö vormistamisel tuleb silmas pidada, et see järgiks EMTA nõuded, kuna eri institutsioonides, iseäranis aga eri keeleruumide (üliõpilaste) töödes võivad need mitmeti erineda. Nii ei saa töö vormindust automaatselt eeskujuks või üle võtta näiteks materjalidelt, mida kasutatakse oma töö koostamisel (sh tuleks vormistust vajadusel kohandada pärast funktsiooni „lõika ja kleebi” kasutamist tekstikatkete vms kopeerimisel mõnest teisest dokumendist/tekstist oma töösse). Nõuded kirjavahemärkide, kursiivi, jutumärkide, suur- ja väiketähe jms kasutamisele on näiteks ingliskeelsetes tekstides märkimisväärselt erinevad eesti keele ortograafiast.

Kõik üliõpilastööd vormistatakse arvutikirjas (kui õppejõud pole teisiti ette näinud). Vormistusnõuete järgimiseks peab üliõpilane oskama kasutada mõne tekstitöötlusprogrammi peamisi funktsioone. Mugavamaks failivahetuseks ning võimalike vormistuslike küsimuste kiiremaks lahendamiseks on üliõpilastel soovitatav koostada oma tööd Google'i dokumendina (docs.google.com), kasutades selleks oma EMTA meiliaadressiga seotud kontot. Ka siinses juhendis kasutatakse vormistusnõuete kirjeldamisel Google'i dokumendi eestikeelse vaate terminoloogiat.

## 2.1 Kirjatöö vormingu põhinõuded

Siin toodud kirjatööde vormistuse põhinõudeid täiendavad ptk-s 4.2.1 „Töö komponendid” loetletud (uurimusliku) töö erinevate alajaotuste vormistuslikud ja sisulised nõuded.

– **Tööd peavad olema A4 formaadis** (vertikaalne paigutus) veeristega 2,5 cm (vasakul, ülal ja paremal) ja 3 cm (all).

– **Lehekülgede nummerdamist** alustatakse esimeselt, st tiitellehelt, kuid kuvatakse alles alates teisest, st uurimuslike tööde puhul abstraktilehest. Numbrid paigutatakse jalusesse lehekülgede paremasse alumisse nurka.

– **Kirjatüüp** on läbivalt Times New Roman, põhiteksti suurus 12 punkti.

– **Töö peatükkide jm osade pealkirjad** esitatakse paksus kirjas suuruses 14 pt (alapeatükid suuruses 12 pt). Pealkirjade järel ei ole punkti (kehtib ka alapeatükkide ja väiksemate jaotuste puhul).

Kui peatüki sees soovitakse esile tõsta mingit olulist mõistet vms, millest järgneb pikem jutt, võib see mõiste olla paksus kirjas. Allajoonimist ei soovitata.

– **Reavahe.** Põhitekst on reavahega 1,5 ning lõiguvahe (tühik loendiüksuse ees) 6 pt.

Peatüki pealkirja ja esimese rea vahel peab olema kaks tühja rida (kehtib ka sissejuhatuse, lühendite loetelu, allikate ja kirjanduse nimestiku ning lisade puhul). Enne alapeatüki pealkirja on kaks tühja rida, pärast alapeatüki pealkirja üks tühi rida.

– **Joondus.** Tekst peab olema joondatud rööpselt, v.a tiitelleht (taane on keskel) ning allikate ja kirjanduse loetelu (taane vasakul). Töö kõikide (ala)peatükkide jm osade pealkirjad (v.a tiitellehel) ning töös esitatavad tabelid, joonised jms peavad olema vasakjoondatud.

– **Kursiivi kasutamine.** Kursiivi ja jutumärke ei kasutata eestikeelsetes kirjatöödes kunagi korruga (v.a juhul, kui kursiivsõna esineb näit pealkirjas). Kursiivi ehk kaldkirja kasutatakse EMTA kirjatöödes järgmistel puhkudel:

- a. tsitaatsõnad, sh võõrkeelsed terminid ja žanrid: *foley*, *opus* (lühendatult *op.*), *chaconne*, *performance*, jms. Õigekeelsussõnaraamatust saab kontrollida, kas sõna kirjutatakse eesti keeles kaldkirjas või mitte. Tsitaatsõnade käänamise ortograafia kohta vt „Eesti keele õigekirja põhireeglid”,

<https://eki.ee/teatmik/eesti-keele-oigekirja-pohireeglid/>.

Kui EMTA üliõpilase kogu töö käsitleb näiteks *vibrato*'t, on otstarbekas see siiski kirjutada eestistatult (vibraato), kuigi „[ÕS 2018](#)” seda ette ei näe. Töö põhitekstis tuleb oma valikut termini esmakordsel nimetamisel selgitada (näiteks allmärgusena; pikema arutelu korral põhiteksti sees).

- a. helikõrguste tähistused: *d*

Märkus. Helistike ja pillikeelte nimetused on püstkirjas: d-moll, D-keel

- b. võrrandid ja sümbolid

Märkus. Kui võrrand on pikem kui pool rida, esitatakse see eraldi real keskse joondusega; võrrandite loetelu korral võib joondus olla ka vasakul.

- c. kirjanduse nimestikus kõigi väljaannete ja veebilehtede pealkirjad (reeglid nende nimetamisele põhitekstis ning allikate ja kirjanduse nimestikus on erinevad, vt ptk-d 2.2.2 „Veel õigekirja näiteid” ja 3.3 „Viitekirjete koostamine”).

– **Tsitaadid** pannakse jutumärkidesse ning nende autorile tuleb töös nõuetekohaselt viidata. Tsitaatide kasutamise ja vormistuse kohta vt ptk 3.1.2 „Tsiteerimine ja refereerimine”.

### 2.1.1 Näited, tabelid jms

Kõik töö põhitekstis toodud näited (sh noodinäited), joonised, tabelid, fotod jms peavad olema läbivalt nummerdatud ja neile tuleb lisada selgitus, millega tegu. Näited koos selgitusega esitatakse vasakjoondatult ning näite tüüp ja number võivad soovi korral olla paksus kirjas. Kui näite selgitus on pikem kui üks rida, peab reavahe olema 1.0 (vt allpool Näide 1).

Näite selgitusest peab olema aru saada, kas tegu on töö autori enda koostatud materjaliga või pärineb see mujalt. Viimasel juhul tuleb vastav info lisada näite selgituse järel vaba kirjeldusena või lühiviite vormis vastavalt sellele, kumb on töö seisukohast otstarbekam. Töö autoril peab olema luba muu materjali kasutamiseks oma töös.

Kõik näited peavad olema kirjatöö põhitekstis eelnevalt tutvustatud (n-ö sisse juhutatud) ning hiljem (st pärast näidet) ka kokku võetud või kommenteeritud. Näited:

**Näide 1.** Viieosalise trummikomplekti tüüpiline asetus ülaltvaates (Liberty Park Music, vaadatud 9.01.2024).

**Näide 2.** Mozart, klaverisonaat a-moll KV 310, I osa, t. 1–8.

Märkus. Näites kasutatud noodiväljaandele, autograafide vms peab olema viidatud töö põhitekstis (ühe noodiväljaande puhul piisab, kui töö algul seda tutvustatakse). Materjalide viitekirjed tuuakse töö allikate nimestikus.

**Foto 1.** Mootori jõul pöörlev heliobjekt. Autor: Erik Alalooga.

**Foto 2.** August Teppo aastal 1956 mängimas omavalmistatud löötspillil (ERA, foto 8064).

**Tabel 1.** Õpetajate koostöö hindamise põhimõtted (töö autori koostatud kokkuvõttev tabel).

### 2.1.2 Allmärkused

Allmärkused ehk joonealused märkused vormistatakse kirjas 10 pt, reavahega 1.0.

Töö põhiteksti täiendavad või täpsustavad selgitused esitatakse allmärkustes (lõpumärkusi EMTA kirjatöodes ei kasutata). Allmärkusi ei kasutata viideteks (selleks on tekstisisesed lühiviited, vt ptk 3.2). Erandina on lubatud joonealused viited arhiivimaterjalidele, kuna tulenevalt allika tüübist võivad need olla tekstisiseseks viitamiseks ebamõistlikult pikad. Joonealuste märkuste nummerdamine on automaatne, kusjuures märkuse number ehk ülaindeks tekstis peab paiknema kirjavahemärgi järel, kui lause sisu ei nõua teisiti. Lause lõpupunkti või kommenteeritava sõna (nimetuse, termini vms) ja ülaindeksi vahel tühikut ei ole.<sup>3</sup>

## 2.2 Keelelised aspektid

Keeleliste küsimuste puhul, nagu õigekeelsus ja sõnastus, on soovitatav kasutada Eesti Keele Instituudi veebilehel olevaid materjale ([eki.ee](http://eki.ee)), mille loetelu avaneb Keeleinfo menüüribal (sh Sõnaveeb, „ÕS 2018”, „EKI teatmik” ehk „Eesti õigekeelsuskäsiraamat” ja erinevad sõnastikud). Terminoloogilist tuge pakub „Akadeemilise väljendusoskuse terminibaas” (<https://sonaveeb.ee/ds/avt>).

---

<sup>3</sup> Siin on toodud näide allmärkuse korrektsest vormistusest (kirja tüüp Times New Roman, suurus 10 pt, reavahe 1.0; märkus algab suurtähega ja lõpeb punktiga).

### 2.2.1 Kirjavahemärgid

Järgnevalt tutvustatakse mõningaid kirjavahemärkide kasutamise reegleid, mis üliõpilastööde vormistuses enim küsimusi tekitavad. Vt lisa „EKI teatmikust” (<https://eki.ee/teatmik/kirjavahemargid/>).

– Lauseid eristavad **tühikud**, st pärast eelmise lause lõpupunkti on tühik. Tühikud esinevad ka pärast koma, semikoolonit, koolonit jne. Erandid: 5,1 ja 1,7 jms.

Üldjuhul ongi pärast punkti tühik, nt: 1930. aastal. Erandid: v.a (välja arvatud) jt lühendid, 5.–6. klass (esimesel juhul ei ole tühikut, teisel on), 27.–28. mai (sama).

– **Järgarvude puhul** tuleb kasutada punkti: 1930. aastal, 1930. aastatel. Aga võib kirjutada ka 1930ndate muusika (mitte 1930ndate aastate).

– **Lühendid**. Eestikeelses tekstis üldtuntud lühendite lõppu punkti ei panda: lk, vt, k.a, e.m.a, jt; vähemtuntud lühenditele võib lisada punkti: toim. (toimetaja), koost. (koostaja), t. (takt), tsit. (tsiteeritud). Võõrkeelsete lühendite puhul tuleb kasutada punkti: tekstis *op.*, ed. (editor), Hrsg. või Hg. (toim.).

– **Kriipsud**: tuleb eristada sidekriipsu (lühem, -) ja mõttekriipsu (pikem, –). Sidekriipsu kasutamisel ei ole tühikuid (Saint-Saëns, konkurss-festival), v.a liitsõna lühendamisel, nt Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, kus on enne sõna „ja” tühik, sest algab iseseisev sõna. Mõttekriipsu puhul – nagu näiteks siin – on tühik mõlemal pool kriipsu.

Märkus. Sõna „kuni” tähenduses tuleb kasutada mõttekriipsu, tühikud jäävad sel juhul ära (eluaastad 1685–1750, lk 24–30).

– **Sulud**: pärast 1. sulgu ja enne 2. sulgu ei ole tühikut (nagu siinseski näites). Sama kehtib nurksulgude ja jutumärkide puhul.

– **Nurksulud**: EMTA kirjalikes töodes tähistavad nurksulud [ ] töö autori (st üliõpilase) kommentaari, parandust ja/või väljajätu tsitaadi sees. Väljajätu tähistatakse [---] või [...].

### 2.2.2 Veel õigekirja näiteid

#### Pealkirjad

– **Teoste pealkirjad** kirjutatakse püstkirjas ja jutumärkides nii originaalis kui tõlke korral: Mahleri sümfoonia nr 2 „Ülestõusmine” („Auferstehung”), tantsisime „Tuljakut”, mängiti „Libahunti”. Kui tegemist on muusikažanritega (sonaat, kontsert, missa jms), siis jutumärke ei panda ja sõna algul on väiketäht: Sibeliuse viiulikontsert, Beethoveni sonaat klaverile ja viiulile nr 5 F-duur *op.* 24 või Beethoveni viies sonaat klaverile ja viiulile F-duur *op.* 24. Pealkirjade kohta vt ka „[Eesti õigekeelsuskäsiraamatust](#)”.

– **Jutumärke** kasutatakse ka järgmistel puhkudel, kusjuures nende vorming peab vastama juhendis toodule (st algavad jutumärgid all, lõppevad ülal):

a. **Väljaannete pealkirjad (v.a perioodika)** olenemata keelest: raamat „Lauldud sõna”, artiklikogumik „The Cambridge Companion to Theatre History”.

Omaette nõuded on kirjanduse nimestiku vormistamisel (vt ptk 3.3 „Viitekirjete koostamine”).

b. **Raadio-, tele- ja uusmeedia saadete pealkirjad:** Klassikaraadio saade „Helikaja”.

c. **Ürituste, konverentside, konkursside jms pealkirjad:** Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kaaskorraldusel toimus konverents „Sustaining and Building Resilience in Music Education”, XIII noorte laulu- ja tantsupidu „Püha on maa”, noorte interpretide konkurss-festival „Con brio”.

Jutumärkide kasutamise kohta vt ka „[Eesti õigekeelsuskäsiraamatust](#)”.

– **Perioodikaväljaannete pealkirjad** (st teatud regulaarsusega ilmuvad ajalehed, (teadus)ajakirjad jt jätkväljaanded) kirjutatakse püstkirjas ja ilma jutumärkideta (olenemata keelest), neis ilmunud artiklid aga jutumärkides:

Teatriarvustused ilmusid saksakeelses päevalehes Revalsche Zeitung.

Artikkel ilmus kultuurilehe Sirp kaasandes Diplomaatia.

Ajakirja 19th-Century Music 2023. aasta sügisnumbris ilmus Reuben Phillipsi artikkel Brahmsi trio *op.* 40 retseptisioonist („The Resonance of the Romantic Horn Call in the Reception of Brahms’s Trio, Op. 40”).

## Nimed

– **Isikunimed.** Kõik tekstis esinevad nimed tuleb esmamainimisel esitada täisnimena, st eesnimi ja perekonnanimi. Edaspidi piisab perekonnanimest. Juhul, kui tekstis mainitakse

mitut sama perekonnanimega autorit, tuleb segaduse vältimiseks kasutada eesnimetähte või vajadusel eesnimi välja kirjutada (L. Peterson, Maria Peterson, Marius Peterson).

Võõrkeelsete isikunimede kirjutamisel tuleb kasutada eesti transliteratsiooni reegleid (nt Stanislavski, mitte Stanislavsky; Šostakovitš, mitte Shostakovich), v.a juhul, kui artist eelistab üht kindlat nimekuju. Tähetabeleid vt „[Eesti õigekeelsuskäsiraamatust](#)”.

– **Institutsioonide ja kunstiliste rühmituste, ansamblite jm kollektiivide nimed** kirjutatakse püstkirjas (olenemata keelest) ja ilma jutumärkideta:

Õppisin Londoni kõrgkoolis Guildhall School of Music and Drama.

Helilooja autoriõhtul Estonia kontserdisaalis esinesid Vox Clamantis, Tallinna Kammerorkester ja solistid.

Plaadifirma Ondine andis välja Tõnu Kõrvitsa autoriplaadi „Moorland Elegies”.

Rahvusvaheline Nüüdismuusika Ühing, mille lühendiks on organisatsiooni rahvusvahelise nimetuse International Society for Contemporary Music järgi ISCM, loodi 1922. aastal.

– **Festivalide ja muude ürituste nimede** kirjutamisel eristatakse kaht nimetüüpi:

- a. kui sündmuse nimest selgub selle valdkond, siis jutumärke ei kasutata ning nimetus kirjutatakse läbiva suurtähega (X Eesti Pianistide Konkurss, Jazzkaar, Arvamusfestival);
- b. kui festivalil on kunstiline nimi, kirjutatakse see jutumärkides (etenduskunstifestival „Baltoscandal”, nüüdismuusika festival „Afekt”).



### 3. Viitamistehnika ja viitekirjete koostamine

Kasutades kirjatöös kellegi teise teksti, ideid vms, tuleb viidata autorile. Töö põhitekstis kasutatakse selleks kokkulepitud vormingus tekstisisesid lühiviiteid, kirjatöö lõpus tuuakse välja kõigi kasutatud materjalide nõuetekohaselt koostatud viitekirjete loetelu või loetelud (vt ptk 3.1.1 „Allikate ja kirjanduse eristamine”). EMTA kirjatöodes kasutatav viitamistehnika ja viitekirjete koostamise põhimõtted lähtuvad ingliskeelses kirjanduses levinud Chicago viitamissüsteemi autor-aasta mallist (*author-date style*; ingliskeelne käsiraamat <https://www.chicagomanualofstyle.org/home.html>), mida mõningates aspektides on kohandatud vastavalt EMTA kirjalike tööde traditsioonile.

#### 3.1 Viidatavad materjalid

Viitama peab kõigile töö koostamisel kasutatud ning teiste poolt loodud

- a. kirjalikele töödele (käsikirjad, publitseeritud materjalid, veebimaterjalid);
- b. mitte-tekstilisele materjalile (kaardid, tabelid, noodid jms);
- c. suulisele materjalile (saated, ettekanded, ülikooli loengutes kuulnud informatsioon).

Viidata tuleb ka

- a. lausetele, mõtetele või ideedele, mis on saadud vestlusest teiste isikutega ning neile tuginetakse töös olulises osas (sh töö autori poolt läbiviidud intervjuudest saadud informatsioon);
- d. üldiselt teadaolevatele andmetele, mis on vaieldavad või mitmeti tõlgendatavad, või kui ühest allikast kasutatakse palju infot.

Viitama ei pea, kui tegemist on üldiselt teadaolevate andmetega, mida saab hõlpsasti kontrollida (eluaastad, ajaloosündmused jms) või kui töös kasutatud laused, mõtted või ideed on saadud vestlusest kaasüliõpilastega või õppejõuga (nt juhendajalt, sh kirjalikult saadud märkused).

Tehisintellekti loodud infole viitamise kohta vt ptk 3.5.

### 3.1.1 Allikate ja kirjanduse eristamine

**Humanitaarias** eristatakse uurimistöö läbiviimise seisukohalt kaht tüüpi materjale – allikaid ja kirjandust. Allikateks nimetatakse kirjutaja otsest uurimismaterjali, mis on (enamasti) avaldamata, nt dokumendid, õppekavad, töö autori poolt läbi viidud intervjuud, e-kirjad, kirjad, päevikumärkmed, külalisõppejõudude või täienduskursused, käsitletud rolli või lavastuse valmimisprotsess, noodid, heli- ja videosalvestised (kui neid analüüsid kasutatakse). Omaette allikaterühma moodustavad arhiiviallikad (käsikirjad, ajaloolised dokumendid, protokollid jms), millele ligipääs võib olla piiratud.

Kirjanduse moodustavad humanitaarias kõik publitseeritud väljaanded või veebipõhised materjalid, mis pakuvad uurimistööle kas teoreetilist või metodoloogilist eeskujut, aitavad avada uurimistöö teemat ja kontekste või on olnud võrdlusmaterjalina abiks töö koostamisel. Kõigi uurimuses kasutatud allikate ja kirjanduse viitekirjed esitatakse humanitaarvaldkonna tööde lõpus üldjuhul ka kahe erineva, üksteisele järgneva loeteluna („Allikad” ja „Kirjandus”). Kui otsese uurimismaterjali moodustavad publitseeritud väljaanded, esitatakse need osana kirjanduse loetelust (v.a ajaloolised, arhiivides hoiustatavad publikatsioonid).

**Teistes teadusvaldkondades** (ja mitteuurimuslikes üliõpilastöodes) tuuakse töö lõpus välja kõigi uurimuses kasutatud materjalide loetelu ühtse nimestikuna olenemata nende liigist või kasutuseesmärgist (nt muusikapsühholoogia ja -sotsioloogia, kultuurikorralduse valdkonna töödes). Loetelu pealkirjaks on „Kirjandus”. Olenevalt uurimisteemast ja -materjalidest kasutatakse ühtset loetelu vahel ka humanitaarias (sh EMTA teatrierialade kraaditöodes).

Kui kahtlete selles, kas eristada oma töös allikate ja kirjanduse nimestikku või selles, millised materjalid tuleks esitada ühes või teises nimestikus, tasub tutvuda võrreldaval teemal kirjutatud üliõpilastöödega ja pidada nõu juhendajaga.

### 3.1.2 Tsiteerimine ja refereerimine

Allikate ja kirjanduse kasutamise peamised võtted on teksti tsiteerimine, parafraseerimine ja refereerimine.

Kui teise autori teksti kasutatakse algses sõnastuses, on tegemist **tsitaadiga** ja see tuleb

vastavalt tähistada. Tsitaat tuleb panna jutumärkidesse ja pikemast tsitaadist (üle kolme rea) tuleb moodustada omaette lõik (mille võib ka visuaalselt eristada väiksema kirja ja/või nihutatud äärtega). Võõrkeelsete materjalide kasutamisel peavad kõik töö põhitekstis esinevad tsitaadid olema tõlgitud eesti keelde. Vajadusel võib originaaltsitaadi tuua joonealuses märkuses.

**Refereerimise**, st viidatava materjali lühendamise korral jutumärke ei kasutata (sama kehtib parafraaseeringu puhul). Muukeelse materjali kasutamisel saab vajadusel toimida nii, et töö põhitekstis edastatakse viidatav materjal eestikeelse refereeringu või parafraasina (st jutumärkideta) ning joonealuses märkuses tuuakse tsitaat originaalkeeles (st jutumärkides).

Nii tsitaadile kui refereeringule peab järgnema **tekstisene lühiviide** (joonealuse originaaltsitaadi korral tuleb viidet korrata). Viide võib olla põimitud refereeritava teksti sisse või järgneda vahetult refereeringule. Sama kehtib kasutatavate materjalide tutvustamisel või neist ülevaate tegemisel.

Üldiselt on soovitatav pigem kokkuvõtlikult ja oma sõnadega refereerida kui palju ja pikalt tsiteerida. Ulatuslikud tsitaadid võivad jätta mulje, et töö autor pole neid ise enda jaoks lahti mõtestanud. Tsitaat tuleb panna tsiteerija arutlevasse konteksti, seda kas sisse juhatada, kommenteerida, edasi arutleda vms.

### **3.2 Tekstisisesed lühiviited**

Tekstisisesed lühiviited osutavad kirjatöös nendele kohtadele (lausetele, lõikudele vm jaotustele), milles autor tutvustab, analüüsib või kasutab muul moel kellegi teise loodud materjale. Lühiviited koostatakse põhimõttel, et viidatav materjal oleks töö lõpus paiknevast allikate ja kirjanduse nimestikust kergesti leitav (st lühiviide viitab pikemale, täis- ehk viitekirjele ning peab seetõttu algama täpselt sama nime või sõnastusega kui hilisem täisviide).

Lühiviide esitatakse viidatava teksti järel sulgudes ning see peab sisaldama autori perekonnanime ja väljaande ilmumisaastat (käsikirjaliste materjalide, töö autori poolt läbiviidud intervjuude jms puhul märgitakse ära läbiviimise aasta). Tsitaatide, refereeringute,

ajalooliste faktide jms puhul peab lühiviide sisaldama ka väljaande või artikli leheküljenumbrit või -numbreid, millelt materjal pärineb (ilmumisaastale järgneb koolon, tühik ja leheküljenumber või -numbrid).

Lühiviidete vormistus peab järgima alljärgnevate näidete eeskujuga (sh kirjavahemärkide kasutus, tühikud või nende puudumine). Kui lühiviide käib ühe lause kohta, vormistatakse see nii, et lühiviide jääb lause sisse, st lauselõpu punkt pannakse alles pärast lühiviidet. Kui refereeritud on terve lõik, esitatakse lühiviide selle lõpus pärast lause lõpupunkti. Näited:

Kevin C. Karnesi raamat on pühendatud tervenisti Arvo Pärdi „Tabula rasale” (Karnes 2017).

Karnes'i hinnangul „on ebaselge, mil määral tundis Pärt Cage'i loomingut enne emigreerumist” (Karnes 2017: 70).<sup>4</sup>

Teose teist osa („Silentium”) analüüsib Karnes ka võrdluses John Cage'i loominguga ja Steve Reichi lindikompositsiooniga „It's Gonna Rain” (Karnes 2017: 73, 79–80).

Veebimaterjalide puhul lisatakse lühiviites ilmumisaastale veebilehe külastus- ehk vaatamiskuupäev (komaga eraldatult):

(Rosen 2002, vaadatud 18.03.2024)

**Märkus.** Vaatamiskuupäeva ei lisata lühiviitesse juhul, kui viidataval tekstil (teadusartiklil vms) on olemas DOI-number (siis jääb ainult ilmumisaasta; vt DOI-numbri kohta lähemalt ptk 3.3.5 „Artikkel ajakirjas jm perioodika”).

Viidates korraga mitmele väljaandele eraldatakse need semikooloniga:

Viimasel kümnendil on ilmunud mitu käsitlust Veljo Tormise autoristiili kohta (Ross 2017; Daitz 2022 jt).

Kui ühelt autorilt on ilmunud samal aastal mitu viidatavat teksti, lisatakse ilmumisaastale väiketäht:

(Saro 2024a; Saro 2024b)

Kahe või kolme autoriga artikli või väljaande puhul tuleb kõiki mainida; nimede järjekord on sama, mis artikli või väljaande tiitelhel (kehtib ka väljaande koostajate puhul). Kui autoreid on rohkem kui kolm, piisab lühiviites esimese mainimisest ning lühendi jt (eestikeelsete

---

<sup>4</sup> „The extent of Pärt's familiarity with Cage prior to his emigration is uncertain.” (Karnes 2017: 70).

materjalide) või *et al.* (*et alii* – lad k ‘ja teised’; muukeelsete materjalide puhul) lisamisest. Kui töö piires esineb mitu sama perekonnanimega autorit, tuleb lühiviitesse lisada eesnime täht. Näited:

(Steinbach ja Lippus 2009: 120)

(Juncos *et al.* 2017)

(Normet, I. 2002: 77) ja (Normet, L. 1990: 15–16)

Autori puudumisel esitatakse lühiviites artikli või veebilehe pealkiri (ilma jutumärkideta, alati otsekirjas; vajadusel võib pealkirja lühendada ja lisada lühenduse äramärgimiseks kolm punkti).

(Eesti oskuskeelekorralduse ..., vaadatud 2.09.2024)

(Philippe Jaroussky Completely Unofficial, vaadatud 10.09.2024)

### 3.2.1 Kaudne viitamine

Kaudne ehk vahendatud viitamine leiab aset siis, kui kirjatöö autor tsiteerib või kasutab muul moel oma töös materjali, millega ta on tutvunud üksnes mõne teise käsitluse kaudu (st töö autor pole lugenud viidatavat originaali). Kaudne viitamine on õigustatud vaid juhul, kui edastatav info on uurimisteema jaoks oluline, aga töö autoril puudub ligipääs originaalile. Uurimistöö teema valikul peab siiski lähtuma sellest, et allikad ja peamine kirjandus oleksid autorile kättesaadavad (sh keeles, mida autor valdab), selliste materjalide kasutamiseks kaudne viitamine ei sobi.

Kirjandus, mille kaudu teistele materjalidele viidata, peab olema autoriteetne (soovitavalt teaduskirjandus); kaudseks viitamiseks ei sobi nt blogid.

Kaudse viitamise puhul tuleb arvestada ka järgmist:

1. Põhitekstist peab selguma tsitaadi autori nimi ja viidatava materjali ilmumisaeg (vajadusel koos allika muu kirjeldusega).
2. Lühiviitest peab olema aru saada, et tegemist on kaudse viitamisega: lühiviide läheb kirjatöö autori poolt otseselt kasutatud väljaandele, kuid see peab sisaldama ka märget originaali kohta (vt näiteid allpool). Põhitekstis on soovitatav allmärgusena tuua originaalallika viitekirje (või selle vaba kirjeldus), millele aga peab järgnema selgitus,

et kirjatöö autor on materjali kasutanud vahendatud kujul.

3. Kirjanduse nimestikus tuuakse viitekirjena välja vaid see allikas, mida kirjatöö autor realselt kasutas.

Näited:

Ajalehes *Revalsche Zeitung* 14. novembril 1860. aastal ilmunud artiklis märgib Oskar von Riesemann, et „Richard Wagner [...] on üks kaasaja suurepärasemaid nähtusi.” (Riesemann 1860, tsit. Pappel 2010: 93).<sup>5</sup>

Oskar von Riesemann pidas juba 1860. aastal Richard Wagnerit üheks kaasaja suurepärasemaks nähtuseks, kirjutades sellest mh ajalehele *Revalsche Zeitung* artiklis „Richard Wagner ja tulevikumuusika” („Richard Wagner und die Zukunftsmusik”; viidatud Pappel 2010: 93 kaudu).

### 3.3 Viitekirjete koostamine

Viitekirje koostamiseks vajalikud bibliograafilised andmed leiduvad enamasti väljaande tiitellehel ja selle pöördel, veebipõhiste materjalide puhul vastaval veebilehel. Kirje koostamise nõuded (vajalikud andmed) sõltuvad viidatava allika või väljaande tüübist, komponentide järjestus ja vorming on kokkulepitud.

#### 3.3.1 Monograafia

Kirje algab autori perekonna- ja eesnimega, millele järgneb väljaande ilmumisaasta. Sellele järgneb väljaande pealkiri kaldkirjas. Lõpuks on ilmumiskoht ja kirjastuse nimi, eraldatud kooloniga.<sup>6</sup> Tõlkekirjanduse puhul tuuakse sulgudes tõlke ilmumise järel ka teose esmailumise aasta ning väljaande pealkirja järel nimetatakse tõlkija nimi. Näited:

Kaplinski, Küllike 1995. *Tallinn – meistrite linn*. Tallinn: Koolibri.

---

<sup>5</sup> „Richard Wagner [...] ist eine der großartigsten Erscheinungen der Gegenwart.” (Riesemann 1860, tsit. Pappel 2010: 93).

<sup>6</sup> Ehkki Chicago viitamissüsteemis lubatakse jätta raamatu ilmumiskoht kirjes välja toomata, on seda EMTA töödes siiski kohustuslik teha.

Adorno, Theodor W. 2020 (1949). *Uue muusika filosoofia*. Tõlkinud Jaan Ross. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

### 3.3.2 Kogumik

Kirje algab kogumiku koostaja või toimetaja nimega. Kui neid on mitu, kirjutatakse koostajate nimed samas järjekorras, mis viidatava väljaande tiitellehel. Esimese koostaja nimi algab perekonnanimega, järgmiste omad eesnime(de)ga. Kui on tegemist mitmeosalise väljaande või seeriaga, tuleb seda nimetada ning märkida kirjes ka köide või vihik. Sarnaselt monograafiaga on vajalikud teose ilmumiskoht ja kirjastus. Näited:

Tannberg, Tõnu (koost.) 2015. *Nõukogude Eesti külma sõja ajal*. Eesti Ajalooarhiivi Toimetised / Acta et commentationes Archivi Historici Estoniae 23 (30). Tartu: Eesti Ajalooarhiiv.

Dolgoplova, Aleksandra, Aare Tool ja Piret Kruuspere (koost.) 2019. *Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia 100. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lugu 350 pildiga*. Tallinn: Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kirjastus.

Assis, Paulo de, and Michael Schwab (eds.) 2019. *Futures of the Contemporary: Contemporaneity, Untimeliness, and Artistic Research*. Orpheus Institute series. Leuven: Leuven University Press.

### 3.3.3 Käsikirjad

Käsikirjade hulka arvatakse kõik käsitsi kirjutatud, kirjutusmasinal või arvutikirjas koostatud tekstid vm materjalid, mis pole kirjastatud (k.a üliõpilastööd). Viitekirje peab sisaldama käsikirja autorit, teksti või teose loomisaega, pealkirja ja käsikirja asukohta (arhiiv, erakogu vms). Käsikirjaliste magistri- või doktoritööde puhul piisab asukoha märkimiseks ülikooli nimest, kirjele lisatakse olemasolul DOI-number vm digitaalarhiivi aadress (DOI-numbri kohta vt ptk 3.3.5 „Artikkel ajakirjas jm perioodika”). Näited:

Ojasoo, Tiit ja Ene-Liis Semper 2006. *Nafta*. Käsikiri Eesti Teatri Agentuuris.

Alalooga, Erik 2023. *Meisterdamise süsteemse meetodi väljatöötamine objektiteatrile*. Töö doktorikraadi taotlemiseks. Käsikiri. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia. <https://doi.org/10.58162/243c-9z15>.

**Märkus.** Toodud näidete puhul esitatakse käsikirjade kirjed kirjanduse nimestikus. Käsikirjaliste nootide, arhiivimaterjalide jms puhul on tavaks seda teha allikate nimestikus.

### 3.3.4 Artikkel kogumikus või osana mõnest muust väljaandest (sh teatmekirjandus)

Kirje peab sisaldama infot nii kasutatud artikli kui väljaande kohta, milles see ilmus ning osutama vastavatele lehekülgedele. Artikli pealkiri on püstkirjas ning pealkirja lõpus on punkt. Seejärel pärast tühikut on vajalik mõttekriips, et paremini eristada artikli pealkirja väljaande pealkirjast (viimane peab olema kursiivis) ning tühik. Kogumiku puhul on seejärel vaja näidata koostajat või (ka) toimetajat. Näited:

Kaus, Jan 2007. Vormilt ülekeev, sisult universaalne. – *Teatrielu 2006*. Toim. Madis Kolk. Tallinn: Eesti Teatriliit, 94–107.

Tivik, Ivi 2021. Murdeea mured viiuliõpetuses / Adolescence problems in violin learning. – *Interpretatsioonipedagoogika VI*. Koost. Niina Murdvee ja Lembit Orgse. Tallinn: Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia interpretatsioonipedagoogika osakond; Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, 19–29.

Sparti, Davide 2013. On the Edge: A Frame of Analysis for Improvisation. – *The Oxford Handbook of Critical Improvisation Studies, Vol. 1*. Eds. George E. Lewis and Benjamin Piekut. New York: Oxford University Press, 182–201.

Pappel, Kristel 2010. Das Musiktheater Richard Wagners und die deutschbaltische Identitätsfindung. – *Musikleben des 19. Jahrhunderts im nördlichen Europa. Strukturen und Prozesse / 19th-Century Musical Life in Northern Europe. Structure and Processes*. Studien und Materialien zur Musikwissenschaft Bd. 60. Hg. Toomas Siitan, Kristel Pappel, Anu Sõõro. Hildesheim; Zürich; New York: Georg Olms Verlag, 81–110.

**Teatmekirjanduse puhul** eristatakse kaht olukorda:

- a. Kui artiklil on autor, sarnaneb viitekirje kogumikuartiklile.
- b. Kui artikli autorit pole märgitud, alustatakse kirjet väljaande pealkirjast.

Veebipõhiste entsüklopeediate puhul lisatakse kirje lõppu artikli veebiaadress ning sulgudes ka artikli vaatamise kuupäev. Näited:

Põldmäe, Alo 2008. Sprenk-Läte, Eugen. – *Eesti muusika biograafiline leksikon*. 2. kd. Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus, 318.

Allen, Aaron S. 2013. Ecomusicology. – *Grove Music Online*, 25.07.  
<https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-1002240765> (18.03.2021).

*Wikipedia*. 2024 (13. septembri versioon). List of musical symbols.  
[https://en.wikipedia.org/wiki/List\\_of\\_musical\\_symbols](https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_musical_symbols) (15.09.2024).

**Kõigile tekstidele, mis on suurema väljaande osa** (nt kavalehe tekst, CD-tekst, noodiväljaande eessõna jm), viidatakse põhimõtteliselt nagu kogumikuartiklitele. Kirjest peab



selguma nende liik (kavaleht, CD, noot vms). Väljaandja tuleb mainida juhul, kui eksisteerib. Näited:

Tungal, Leelo 2002. Raimo Kangro „Missa süütult hukkunud eestlastele”. – *Eesti Muusika Päevad*. [Kavaraamat.] Koost. Kaja Irjas. Tallinn: Eesti Heliloojate Liit, 16–17.

Mitchell, Donald 1995. The Creating of the Eighth. – *Gustav Mahler. Symphonie No. 8*. CD Deutsche Grammophon 445 843-2, 9–12.

Braun, Werner 1976. Vorwort. – *Johann Valentin Meder. Die beständige Argenia*. Das Erbe deutscher Musik. Bd. 63. Mainz: Schott, 3–6.

### 3.3.5 Artikkel ajakirjas jm perioodika (sh ajalehed)

Väljaande pealkirjale lisatakse otsekirjas info ajakirja vm jätkväljaande köite, numbri ja/või osa kohta (info, mis toodud väljaande tiitellehel), millele järgnevad peale koolonit kohe artikli leheküljenumbri (perioodika puhul viitekirjes väljaande ilmumiskohta ega kirjastajat ei märgita). Veebiajakirjade puhul lisatakse kirjesse nurksulgudes vastav selgitus (vt ka ptk 3.3.6 „Veebipõhised materjalid”). Kirje lõpetab artikli DOI-number (kui on olemas).<sup>7</sup> Näited:

Kolk, Madis 2024. Poeetika pikk, sõnum üürrike. Ingomar Vihmari „Tõde ja õigus V” Endlas. – *Teater. Muusika. Kino* 3: 31–35.

Paju, Risto 2023. Kivistunud lauluhääl ja šalmei. Ühest hiliskeskaegsest muusikukujutistega aknapiilarifragmendist Tallinna Linnamuuseumi raidkivikogus ning seda täiendavatest artefaktidest. – *Res Musica* 15: 11–27, <https://doi.org/10.58162/MJ78-W362>.

Phillips, Reuben 2023. The Resonance of the Romantic Horn Call in the Reception of Brahms’s Trio, Op. 40. – *19th-Century Music* 47 (2): 129–154. <https://doi.org/10.1525/ncm.2023.47.2.129>.

Juncos, David G., Glenn A. Heinrichs, Philip Towle *et al.* 2017. Acceptance and Commitment Therapy for the Treatment of Music Performance Anxiety: A Pilot Study with Student Vocalists. – *Frontiers in Psychology* 8: 986 [Veebiväljaanne], <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.00986>.

**Ajaleheartiklite puhul** märgitakse paberkandjale viitavas kirjes lehe ilmumiskuupäev (veebis avaldatud artiklite kohta vt ptk 3.3.6 „Veebipõhised materjalid”). Leheküljenumbri(te) lisamine pole kohustuslik, aga kui seda teha, siis koos lühendiga lk:

Paalma, Vilma 1994. 168 aastat Tallinna-Rossinit. – *Kultuurileht*. 22.09, lk 8.

---

<sup>7</sup> DOI = *Digital Object Identifier* ehk objekti digitaalidentifikaator on püsiviit elektroonilisele dokumendile, mida kasutatakse mh teadusajakirjades artiklite identifitseerimiseks.

### 3.3.6 Veebipõhised materjalid

Viitamise põhimõte on sama, mis trükiväljaannete puhul: kirje peab sisaldama teose (veebis avaldatud (ajakirja)artikli, dokumendi, videosalvestuse vms) autorit ja pealkirja, väljaande (veebilehe, kodulehe vms) nime ning teose avaldamise aega (kui on, siis ka teksti uuendamise kuupäeva). Autori puudumisel alustatakse kirjet teose pealkirjaga. Lisaks on nõutav veebilehe või -dokumendi elektrooniline aadress ja vaatamiskuupäev (kirje lõpus sulgudes).<sup>8</sup> Näited:

Pilv, Aare 2022. Arvustus: Millal on „ise” esil? – *Müürileht*. 29.06, <https://www.muurileht.ee/arvustus-millal-on-ise-esil> (12.09.2024).

Sinijärv, Urve 2008. Park in Time – Nature and Culture Intertwined. – *Place and Location. Studies in Environmental Aesthetics and Semiotics* 6: 168–176, [https://nyydiskultuur.artun.ee/wp-content/uploads/2020/08/kp6\\_11\\_sinijxrv.pdf](https://nyydiskultuur.artun.ee/wp-content/uploads/2020/08/kp6_11_sinijxrv.pdf) (12.09.2024).

Ekspordifondi tingimused on uuendatud. 2024. *Music Estonia* [Eesti muusikaettevõtete esindusorganisatsiooni ja muusikaettevõtluse arenduskeskuse veebileht]. 11.07, <https://www.musicestonia.eu/uudised/ekspordifond-uuendus> (12.09.2024).

Ühtne Eesti pressikonverents. 24.03.2010. *YouTube: Suurkogu*, <https://www.youtube.com/watch?v=30eHIPREIqo> (15.01.2024).

Ainult internetis kättesaadavate allikate puhul võib ilmumise (üleslaadimise) aeg jääda selgusetuks (tähistatakse *s.a.* – lad k *sine anno* ‘ilma aastaarvuta’). Sel juhul võib viidata vaatamise (allalaadimise) aja järgi. Näide:

Author-Date: Sample Citations. *s.a.* *The Chicago Manual of Style Online*, [https://www.chicagomanualofstyle.org/tools\\_citationguide/citation-guide-2.html](https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-2.html) (12.09.2024).

Eesti oskuskeelekorralduse ja termin töö toetamise põhimõtted 2019–2027. *s.a.* Haridus- ja Teadusministeerium, [https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2022-06/lisa\\_ oskuskeelekorralduse\\_ ja\\_ termin\\_ töö\\_ toetamise\\_ pohimotted\\_ 2019-27.pdf](https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2022-06/lisa_ oskuskeelekorralduse_ ja_ termin_ töö_ toetamise_ pohimotted_ 2019-27.pdf) (2.09.2024).

Kulmar, Tarmo, Urmas Petti ja Alar Laats (koost.). *s.a.* Eesti teoloogiateaduse ajaloost, <http://www.us.ut.ee/27673> (6.12.2010).

Kasutades andmebaase või veebilehti üldiselt, koostatakse kirjed järgmiselt:

---

<sup>8</sup> Nõuetekohase vormistuse tagamiseks tuleks pärast veebiaadressi kopeerimist koostatavasse kirjesse see lingina deaktiveerida ja/või eemaldada teksti allakriipsutus (juhul, kui see peaks ilmnema).

*Eesti kirikute andmebaas*, <http://kirikud.muinas.ee> (12.09.2024).

*Philippe Jaroussky Completely Unofficial* [fännileht],  
<https://philippejarousskycompletelyunofficial.com/> (12.09.2024).

**Märkus.** Kui veebiaadresse on mitu ning neile viitamise laad üldine, on soovitatav need esitada omaette grupina kirjanduse nimestiku lõpus.

### 3.3.7 Raadio- ja telesaated

Kirje algab saate pealkirjaga ning sisaldab ka meediakanali nime, saate esmaetri aega ning veebiaadressi. Vajadusel nimetatakse saatejuht, -külalised, (heli)režissöör ja/või saate kestus.

Näited:

Helikaja: kelle asi see on, kuidas me kontserdisaalis käitume? 2019. Klassikaraadio, esmaeeter 16.03.  
<https://klassikaraadio.err.ee/918241/helikaja-16-martsil-kelle-asi-see-on-kuidas-me-kontserdisaalis-kaitume/933849> (28.08.2024).

Tallinna muusikapildid 20: Kuldar Sink. Karje ja vaikus. 1988. Eesti Televisioon, esmaeeter 20.01. Musitseerivad Leili Tammel, Jaan Õun, Heiki Mätlik, Samuel Saulus ja Allar Kaasik. Režissöör Peeter Brambat, saate kestus 00:18:43. Eesti Rahvusringhäälingu videoarhiiv,  
<http://arhiiv.err.ee/guid/201005110559154010010002081001517C41A040000005020B0000D0F031007> (31.03.2021).

### 3.3.8 Voogedastuskanalid ja sotsiaalmeedia

Kirje algab postituse pealkirjaga, sellele järgneb üleslaadimise aeg kuupäevalise täpsusega, vajadusel täpsustav informatsioon salvestuskoha, esinejate vms kohta, voogedastuskanali nimi ja salvestuse üleslaadija nimi. Kirje lõpeb postituse veebiaadressi ja vaatamiskuupäevaga. Vajadusel esitatakse allikat täpsustav info nurksulgudes või vaba kirjeldusena kirje sees.

Näited:

Eesti interpretide konkurss puhkpillidele 2018: Klarnet (II voor). 12.12.2018. Otseülekanne Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia orelisaalist. *Youtube: EMTAVIDEO*,  
<https://www.youtube.com/watch?v=Sc-tdYseTmk> (28.03.2019).

Susan Philipsz, Part File Score, 2014. 12.05.2014. *Youtube: Freunde Guter Musik Berlin*,  
<https://www.youtube.com/watch?v=g7SC9N7DCXo> (9.09.2024).

Liisa Hirsch. Mechanics Of Flying (2016). Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia orkester, dir. Paul Mägi. Salvestatud Berliini Kontserdimajas 31.08.2016. *SoundCloud*,  
<https://soundcloud.com/liisa-hirsch/mechanics-of-flying> (28.03.2019).

Lavastuste, filmide jm (audio)visuaalse materjali salvestuse puhul on sobiv alustada kirjet teose autori nimega. Postitamise täpset kuupäeva ja video üleslaadijat pole vaja nimetada:

Kantor, Tadeusz 2017 (1977). Dead Class [lavastuse video]. – *YouTube*, <https://www.youtube.com/watch?v=a235hHGFIps&t=241s> (15.03.2024).

**Märkus.** Sulgudes antud aasta tähistab teose loomisaega, mida tuleb nimetada juhul, kui see erineb salvestuse üleslaadimise ajast.

#### **Sotsiaalmeedia postitused:**

Altmeyer, Judith 2020. Hard feelings ... – *Instagram: julieuknowme*. 30.06, <https://www.instagram.com/tv/CCESosGKTVH/?igshid=YmMyMTA2M2Y=> (2.11.2022).

### **3.3.9 Avalikud loengud ja ettekanded**

Nimetatud peab olema ettekande autor ja pealkiri, sündmuse nimetus, toimumiskoht ja -aeg. Kui ettekanne on salvestatud ja järelkuulata/vaadatav, tuleb lisada vastav link, vajadusel ajakood ning kindlasti kuulamise/vaatamise kuupäev. Näited:

Simson, Mai 2021. Igal ajal oma muusika. Ettekanne Eesti Teaduste Akadeemia konkursi „Teadus 3 minutiga” finaali-galaõhtul 5.02.2021 Eesti Teaduste Akadeemia saalis, <https://www.akadeemia.ee/teadus-3-minutig-a-konkursi-finaali-galaohu/>, 56:03–59:40 (3.03.2021).

Abramovic, Marina 2017. Artist Body / Public Body. Avalik loeng üritusel 14th YES Annual Meeting in Kyiv, Taras Shevchenko National University of Kyiv, 16.09. Videosalvestus, 1 t 54 min 55 sek. – *YouTube*, <https://www.youtube.com/watch?v=0BbYkm9goOE> (27.10.2019).

### **3.3.10 Mitte-ladina tähestikus allikad või kirjandus**

Kasutatava allika või kirjanduse autor võib tekstisiseses lühiviites esineda ladina tähtedega, nt (Savenko 1991). Täisviite vormistus peab olema järgnev:

Savenko 1991 = Савенко, Светлана 1991. Строгий стиль Арво Пярта. – *Советская музыка* 10: 15–19. [Savenko, Svetlana 1991. Strogi stil Arvo Pjarta. – *Sovetskaja muzõka* 10: 15–19.]

### 3.4 Allikakirjete vormistus

Sellesse alapeatükki on koondatud info nende materjalide kohta, mida humanitaarvaldkonna töödes kasutatakse sagedamini uurimuse otsese uurimismaterjalina ning mille täisviited tuuakse seetõttu töö lõpus eraldi loeteluna (allikate nimestikuna enne kirjandust). Tööde puhul, milles allikate ja kirjanduse loetelu ei eristata, tuleb alljärgnevate allikatüüpide kirjed anda kirjanduse loetelus.

#### 3.4.1 Intervjuud ja kirjavahetus

Töö autori poolt läbiviidud intervjuude puhul märgitakse allikakirjes intervjuueeritu nimi, intervjuu toimumise aeg (kuupäev) ja informatsioon kogutud andmete säilitamise kohta. (E-)kirjavahetuse puhul märgitakse kuupäev või periood. Näited:

Karusoo, Merle 2023. Suuline vestlus autoriga, 9.03. Märkmed autori valduses.

Karusoo, Merle 2023. Intervjuu Jaan Tammele, 29.10. Lindistus autori valduses.

Annus, Epp 2023. E-kirjavahetus autoriga, 8.10–12.10.

**Märkus.** Ajakirjanduses jm ilmunud intervjuudele viidatakse tavapäraselt vastavalt väljaande tüübile ning kirje tuuakse kirjanduse nimestikus.

#### 3.4.2 Õpikojad ja päevikumärkmed

Sõnad õpikoda ja töötuba on sünonüümid ning EMTA kirjatöodes on lubatud kasutada mõlemat, kuid ühes töös läbivalt samamoodi. Näited:

Dara, Marilena 2023. Jasmin Vardimon Company õpikoda Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kaasaegsete etenduskunstide magistriõppes. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia *black box*. 23.10–3.11.2023. Märkmed töö autori valduses.

Bagg, Jennifer 2023. Õpikoja päevik. Jasmin Vardimon Company õpikoda Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kaasaegsete etenduskunstide magistriõppes. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia. 23.10.–03.11.2023. Päevik töö autori valduses.

#### 3.4.3 Noodid

Kirjastatud noodi puhul algab kirje väljaande pealkirjaga, nagu see on antud noodi kaanel

(peab sisaldama autori ja teos(t)e nime(sid); kogumike puhul piisab pealkirjast, kui heliloojaid pole nimetatud). Kirjest peab selguma noodi või väljaande tüüp (käsikiri, faksiimiletrükis, kirjastatud noot vms). Täpsustada tuleb teose redaktsioon, kriitilise väljaande puhul nimetada toimetaja(d). Käsikirjade puhul peab nimetama ka nende asukohta. Näited:

*Franz Schubert. Sonaten für Klavier und Violine* [Noot]. 1976 (1973). Red. Monika Holl, David Oistrakh ja Hans Kann. Wien: Wiener Urtext Edition.

*György Ligeti. Konzert für Klavier und Orchester / Concerto for piano and orchestra*. 1986. Faksimile-Partitur / Facsimile-Score. Mainz: Schott.

*Eduard Oja. Ajatrilooogia*. Orkestriversiooni partituur. Autorikäsikiri. Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum, Eduard Oja fond (M213:2/39).

#### 3.4.4 Heli- ja videosalvestised

Kirje algab salvestise pealkirja ja ilmumisaastaga, järgnevad esitajate nimed; viitest peab selguma salvestise tüüp (vinüülplaat, kassett, CD, DVD vms) ning väljaandja koos salvestise seerianumbriga (kui on). Vajadusel esitatakse teos(t)e salvestusaeg ja koht. Näited:

*Tõnu Kõrvits. Moorland Elegies*. 2017. CD. Eesti Filharmoonia Kammerkoor, Tallinna Kammerorkester, dir. Risto Joost. Ondine, ODE 1306-2.

*Eduard Tubin. Kratt: ballett kahes vaatuses / The goblin: ballet in two acts*. 2017. DVD. Rahvusoper Estonia orkester, naiskoor ja Eesti Rahvusballett, koreograaf-lavastaja Marina Kesler, dir. Vello Pähn. ERR-i otsesalvestus 8. ja 10. märtsil 2017 Rahvusoper Estonias. Estonian Record Productions, ERP 10117.

**Märkus.** Heli- ja videosalvestuste kohta vt ka ptk 3.3.8 „Voogedastuskanalid ja sotsiaalmeedia”.

#### 3.4.5 Ajalehed

Kirje esitatakse allikate nimestikus vaid juhul, kui on vaja viidata ajalehele tervikuna, sest seda on kasutatud töös otsese uurimismaterjalina (konkreetses artikli puhul tuuakse täisviide kirjanduse nimestikus). Kirje koosneb ajalehe pealkirjast ja lehe ilmumiskuupäevast. Kui tekstisiseses viites kasutatakse väljaande pealkirja lühendit, nt (EPL, 2.08.2023), tuleb see allikakirjes lahti kirjutada:

EPL = Eesti Päevaleht, 2.08.2023

### 3.4.6 Viitamine arhiiviallikatele

Arhiiviallikad võivad pärineda arhiivist, muuseumist või raamatukogust, eeldades materjalidega tutvumiseks vastava institutsiooni külastust (v.a vaba ligipääsuga digiteeritud kogude puhul). Seega viidatakse arhiivimaterjalidele põhimõttel, et viide peab võimaldama lugejal vastavat materjali üles leida.

Arhiiviallikate viide lähtub üldjuhul järjestusest arhiiv (st arhiivi nimi), fond (vajadusel koos nimega), nimistu, säilik, vajadusel leht, lehepööre või lehekülg. Sageli leidub arhiivide veebilehel ka juhend, kuidas nende kogudele viidata. Näited teksisisest viitamisest:

Tallinna Linnaarhiivis hoitakse üht vanemat säilinud saksa vastlamängu teksti „Önneratas” („De lucke rat”), millel on daatum 13. mai 1430 (TLA 230.1.10).

Eesti NSV Heliloojate Liidu 1. novembril 1977 toimunud töökoosoleku protokollis seisab, et koosolekul „Kuulati M. Kasuku Triot. Teost hinnati positiivselt.” (TMM MO 257.30.185).

**Märkus.** Tekstisiseste lühiviidete asemel on arhiiviallikatele viitamisel lubatud kasutada ka allmärkusi, kui need vajavad pikemat selgitust. Allikate nimistus tuleb kõik arhiiviallikad (uuesti) välja tuua.

Malera Kasuku klaveritrio käsikirjalises noodis eristuvad kolm autorikäekirja.<sup>9</sup>

**Allikate nimestiku** alguses tuleb kõik lühendid lahti seletada (kui seda pole tehtud kirjatöö algul eraldi lehel):

TLA = Tallinna Linnaarhiiv

TLA Fond 230, nimistu 1, säilik B.O.10.

ETMM = Eesti Teatri ja Muusikamuuseum

TMM MO 257 Eesti NSV Heliloojate Liidu töökoosolekute protokollid

---

<sup>9</sup> Eesti NSV Kultuuriministeeriumi poolt omandatud teose käsikiri on hoitud Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi kogus (TMM M 130: 2/38). Digiteeritult näeb käsikirja Eesti Muuseumide Veebivärava lehel (<https://www.muis.ee/museaalview/203745>, vaadatud 6.09.2024).

### 3.5 Tehisintellekti loodud infole viitamine

AI rakenduste kasutamisele viitamisel eristatakse kaht olukorda:

- a. Kui rakendust kasutatakse tööriistana (nt enda koostatud teksti toimetamine ja tõlkimine, ideede genereerimine), pole sellele viitamine vajalik.
- b. Kui rakendusest saadud väljundit kasutatakse sisulises mõttes (tekstiroboti poolt pakutud tekstilõigud, pildigeneraatori poolt loodud illustratsioonid, muusikalooja poolt genereeritud heli vms), tuleb kasutatud rakendusele viidata.

Tekstirobotite kasutamisele viidatakse töös kui isiklikule suhtlusele, sest AI rakendus ei ole avaldatud allikas, vaid statistilistel seostel põhinev mudel, mis annab olenevalt suhtlusolukorrast erinevaid tulemusi. Näited:

OpenAI. 2023. *ChatGPT* (14. märtsi versioon) [Suur keelemudel].  
<https://chat.openai.com>.

Microsoft. 2024. *Microsoft Copilot* (3. märtsi versioon) [Suur keelemudel].  
<https://copilot.microsoft.com>.

AI poolt genereeritud pildile viitamine:



**Joonis 1.** Adobe Firefly loodud pilt viibaga „a swimming dog with a tennis ball” (2023)

**Märkus.** Pildiloojaid ei lisata eraldi allikate või kirjanduse nimekirja.



AI poolt genereeritud helile viitamine:

Soundful. 2023. *Kolmas*. [AI-põhine muusikalooja].  
[https://my.soundful.com/s/moods\\_themes/technology/64651001b17fdf549c19c95a](https://my.soundful.com/s/moods_themes/technology/64651001b17fdf549c19c95a)  
(19.04.2024).

## 4. Uurimuslike tööde kirjutamisprotsess, ülesehitus ja esitamise kord

### 4.1 Uurimuslike tööde juhendamine

Akadeemilise traditsiooni kohaselt peab kõigil uurimuslikel töödel olema juhendaja, et toetada üliõpilast töö kavandamisel, läbiviimisel ja kirjutamisprotsessis viisil, mis aitab kaasa töö nõuetekohasele ja tähtaegsele valmimisele.<sup>10</sup> Juhendamata töid hindamisele ei võeta.

Juhendaja nimi kajastub nii tudengi õppekaardil kui töö tiitellehel. Sõltuvalt töö liigist valib üliõpilane endale juhendaja kas ise või teeb seda konkreetse töödegrupi kirjutamise koordinaator (info kursuse ainekaardil). Üliõpilase õppekaardil peab töö juhendaja nimi olema fikseeritud juba töö algusjärgus, kuid hiljemalt töö kirjutamiseks ettenähtud esimese õppesemestri keskpaigaks.

Üldjuhul on igal tööil üks ning seejuures EMTA liikmeskonda kuuluv juhendaja (õppejõud või teadur). Tulenevalt uurimisteedest võib paluda uurimuse kaasjuhendamist ka mõnelt teiselt, sh EMTAs mittetöötavalt spetsialistilt, kuid need juhtumid kooskõlastatakse eelnevalt töö põhijuhendajaga ja/või arutatakse võimalusi töödegrupi koordinaatoriga uurimuse kirjutamiseks ettenähtud esimese õppesemestri algul.

Erinevates ülikoolides ning ka EMTA eri liiki tööde puhul võib juhendamisprotsess olla korraldatud erinevalt (sh juhendamiseks ettenähtud tundide arv). EMTA üliõpilastele tutvustatakse juhendamisega seotud põhiinfot teadustöö metoodikat käsitleval ainekursusel (eri õppekavadel võib ainekursus kanda erinevat nime), mis õppekava kohaselt eelneb uurimusliku töö kirjutamisele (või töö kirjutamist toetavate seminaride esimesel kohtumisel). Doktorioppes lähtub juhendamine doktoriõppe osaliste koostööpõhimõtteid, õigusi ja kohustusi tutvustavas [dokumendis](#) toodud infost.

Täpsemalt lepivad üliõpilane ja juhendaja omavahel konkreetse töö juhendamise protsessis kokku töö kirjutamiseks ettenähtud esimese õppesemestri alguses (kohtumiste või teksti esitamise/saatmise regulaarsus, tagasisidestamise vorm jms). Juhendamine võib toimuda kontakttundide asemel ka üle veebi. Osapoolte või poolte soovil võib vastava kokkuleppe

---

<sup>10</sup> Tööprotsessi tagasisidestamiseks toimuvad uurimistöö kirjutamiseks ette nähtud õppesemestril või -semestritel ka seminarid, milles osalevad lisaks õppejõu(dude)le kaasüliõpilased (vt kursuse korraldust ainekaardilt).

vormistada ka kirjalikult (vabas vormis).

Töö edenemiseks ning vältimaks hilisemat plagiadikahtlustust, tuleb tööd näidata juhendajale ja arutada selle edasisi samme regulaarselt (vastavalt koostöö alguses sõlmitud kokkuleppele). Tööprotsessi kestel tekkiva plagiadi- vm akadeemilise petturluse kahtluse korral (vt ptk 1.5 „Akadeemiline petturlus”) teavitab juhendaja sellest esmalt üliõpilast ning seejärel vajadusel õppeosakonda.

Uurimuslikud tööd võetakse hindamisele üksnes juhendaja nõusolekul.

## **4.2 Uurimusliku töö ülesehitus**

EMTA uurimuslikel töödel on kindel ülesehitus ehk struktuur: töö koosneb kindla järjestusega komponentidest, millele kohalduvad ka kindlaks määratud sisulised ja vormistusnõuded.

Uurimusliku töö komponentideks on tiitelleht, abstrakt, sisukord, vajadusel lühendite loetelu, sissejuhatus, töö põhiosa (st peatükid koos alajaotustega, vajadusel), kokkuvõte, uurimuse allikate ja kirjanduse nimestik ning (vajadusel) lisad.

Doktoritöö ja artikliväitekirja ülesehitust vt ptk 4.2.2.

### **4.2.1 Töö komponendid**

Järgnevalt tutvustatakse uurimusliku töö komponentide sisulisi ja vormistuslikke nõudeid (kui need lahknevad mõnes aspektis ptk 2.1 toodud kirjatöö vormistuslikest põhinõuetest). Töö liigist tulenevad sisulised erisused on märgitud kommentaarina vastava komponendi kirjelduse lõpuosas.

#### **Tiitelleht**

Kõik kirjatööd algavad tiitellehega, mis peab sisaldama töö kohta kindlat tüüpi infot kokkulepitud vormingus. Tiitellehte ei nummerdata, küll aga arvestatakse töö esimese leheküljena. Teksti suurus on 14 pt (v.a. töö autori nimi ja pealkiri, mille suurus on 16 pt) ning paigutatud keskjoondatult (v.a. juhendaja nimi, mis on paremjoondatud). Tiitellehe vormistuse

näiteid vt lisad 1–4.

Tiitellehel tuuakse välja järgnevad elemendid.

1) Töö institutsionaalset kuuluvust tutvustav info, milleks märgitakse lehe ülaosas, kolmel järjestikusel real välja nimetustena

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

osakonna nimi, milles üliõpilane tudeerib

õppekava nimi, millel üliõpilane õpib

Märkus. Doktoritööde puhul märgitakse tiitellehel nimetusena vaid Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia (vt ka ptk 4.2.2 „Dokoritöö ja artikliväitekirja ülesehitus”).

2) Töö autori nimi vormingus eesnimi perekonnanimi. Kahe autori puhul eristatakse nimed sidesõnaga „ja” ning kolme või enama autori puhul märgitakse nimed üksteise all (alfabeetiliselt perekonnanimede põhjal). Paks kiri, suurus 16 pt (või 14 pt ja suurtähtedes).

3) Töö pealkiri; paks kiri, suurus 16 pt (või 14 pt ja suurtähtedes). Töö pealkirjas ei kasutata jutumärke, v.a juhul, kui see sisaldab nt mõne teose pealkirja. Kui töö pealkiri vajab aga nimetamist uurimuse põhitekstis, kirjutatakse see jutumärkides (nt abstraktis). Pealkirja järele ei panda punkti.

Töö pealkiri tuleb sõnastada võimalikult lühidalt, selgelt ja täpselt ning mitte liiga üldiselt (näiteks pealkiri „Sergei Prokofjevi viies klaverisonaat” on liiga ebamäärane, sellest ei selgu, mida uuritakse). Kontrollige, et pealkiri vastaks esitatavale kirjatööle, mitte ei kajastaks teema valiku algetappe. Nii keeleliselt kui sisuliselt peaksid töö pealkiri, uurimuse abstraktis välja toodud märksõnad ja töö (ala)peatükkide pealkirjad moodustama terviku, milles sisalduvad terminid, nimed jms annaksid uurimuse fookusest lugejale võimalikult täpse ettekujutuse (vt ka abstrakti ja põhipeatükkide nõudeid allpool).

4) Töö liik suure algustähega (näit Referaat, Lõputöö, Magistritöö, Erialaprojekti raport).

5) Juhendaja nimi. EMTA töötajate puhul märgitakse juhendaja nime ette tema ametinimetus (nt teadur, prof.). Tunnitasuliste õppejõudude või juhendajate puhul, kes pole EMTA töötajad, lisatakse ametinimetuse asemel nime järele akadeemiline kraad (kehtib ka EMTA doktorantide puhul, kes pole nooremteaduri ametikohal). Juhendaja nimele eelneb selgitusena sõna juhendaja ja koolon. Näited:

Juhendaja: prof. Eesnimi Perekonnanimi

Juhendaja: nooremteadur Eesnimi Perekonnanimi

Juhendaja: Eesnimi Perekonnanimi, PhD

Juhendaja: Eesnimi Perekonnanimi, MA

Mitme juhendaja korral on nimede väljatoomiseks kaks võimalust sõltuvalt juhendamise tüübist (kõik ikka koos ametinimetuse või akadeemilise tiitliga):

- a) Juhendajad märgitakse üksteise all

Juhendajad: Eesnimi Perekonnanimi

Eesnimi Perekonnanimi

- b) Eristatakse põhi- ja kaasjuhendajat (-juhendajaid):

Juhendaja: Eesnimi Perekonnanimi

Kaasjuhendaja: Eesnimi Perekonnanimi

6) Töö esitamise koht ja aasta (nt Tallinn 2024). EMTA töödes märgitakse akadeemia asukohta tõttu töö esitamise kohana alati Tallinn (st koht ei tähistata üliõpilase asukohta töö esitamise hetkel). Aastaarv kajastab töö esitamise aega.

## **Abstrakt**

Abstrakt on töö lühitutvustus, mis esitatakse eraldi lehel kohe pärast tiitellehte ning mille funktsioon on aidata kaasa töö levikule andmebaasides.

Abstraktis tuleb nimetada töö uurimisprobleem, eesmärk, meetod ja peamised uurimistulemused ning olulisemad allikad ja/või kirjandus, millele toetuti (nt mõni töö teoreetilise raamistiku seisukohast oluline autor, artikkel või väljaanne). Abstrakti pikkus oleneb kirjaliku töö liigist (bakalaureuse või magistriõppe lõputööde puhul ligikaudu 5–6 lauset, doktoritööde puhul maksimaalselt üks lehekülg).

Abstraktilehel peab olema nimetatud töö pealkiri nii eesti kui ka inglise keeles. Selleks on kaks võimalust:

- a) Abstraktileht algab töö eestikeelse pealkirja nimetamisega ning selle all, järgmisel real tuuakse eraldi ingliskeelne pealkiri (mõlemad jutumärkides, paks kiri, suurus 14 pt,

vasakjoondatud); pealkirjadele järgneb (samuti uuel realt) nimetusena Abstrakt (sama vorming, kuid ilma jutumärkideta) ning seejärel tööd tutvustav tekst tavapärasel vormingus (suurus 12 pt). Sellisel juhul töö pealkirja abstrakti tekstis enam kordama ei pea.

- b) Abstraktileht algab nimetusega Abstrakt (paks kiri, suurus 14 pt, vasakjoondatud), millele järgneb uuel realt tööd lühitutvustus. Töö eestikeelne pealkiri esitatakse sel juhul jutumärkides lühitutvustuse esimese lause osana, millele järgneb vahetult sulgudes tööd ingliskeelne pealkiri (samuti jutumärkides).

Lühitutvustuse all uuel realt tuuakse eraldi loeteluna välja tööd seisukohast olulisemad märksõnad (ehk võtmesõnad), komadega eristatult. Uurimuse märksõnu tuleb kasutada ka tööd põhitekstis ning sobivusel osana näiteks mõne peatüki või uurimuse enda pealkirjast. Vorming peaks olema:

**Märksõnad:** kolm kuni viis märksõna väiketähtedega (magistri- ja doktoritööde puhul võib märksõnu olla kuni seitse), komadega eristatult, viimase märksõna järele punkti ei panda. Eestikeelses töös kasutatakse eestikeelseid märksõnu, tööd seisukohast oluline võõrkeelne märksõna kirjutatakse kursiivis.

Erialaterminite jms kõrval on tööd märksõnastamisel soovitatav kasutada „[Eesti märksõnastikus](#)” leiduvaid märksõnu.

**Erisused.** Magistritöös on vajalikud kaks eraldi lehel paiknevat abstrakti, esimene eesti, teine inglise keeles. Teatrieriala magistritöös on nõutav üks, eestikeelne abstrakt ning ingliskeelne tööd lühikokkuvõte (Summary) kirjanduse loetelu järel.

## Sisukord

Töö sisukorras nimetatakse esimesena sissejuhatust või olemasolul lühendite loetelu ning seejärel tööd kõik järgnevad komponendid koos vastavate leheküljenumbritega. Töö tiitelleht ja abstrakt sisukorras kajastamist ei leia.

Kõik peatükid ja alajaotused on nii sisukorras kui tööd põhiosas nummerdatud. Lubatud on kaks varianti:

- a) Sissejuhatust ja kokkuvõte ilma numbrita, peatükkide pealkirjad (ja olemasolul ka kõik alajaotused) nummerdatud;

b) Läbiv numeratsioon: 1. Sissejuhatus, 2. ..., 3. ... jne, seega ka kokkuvõtte on nummerdatud. Allikate ja kirjanduse nimestikku ei nummerdata. Kui lisasid on rohkem kui üks, tuleb need nummerdada: Lisa 1, Lisa 2 jne (ning lisada juurde sisuline selgitus, vt allpool jaotus „Lisad”).

Kui peatükid jagunevad omakorda alapeatükkideks (1.1., 1.2., 1.3. jne; võib vormistada ka ilma punktita teise numbri järel – 1.1, 1.2, 1.3), tuleb neid ka sisukorras näidata, soovitatavalt taandega.

Kui sisukord koostatakse automaatselt, tuleb jälgida, et sellegi vormindus oleks kirjas Times New Roman, tähesuurus läbivalt 12 pt (mahukamate tööde sisukorra puhul on väiksemate alajaotuste juures lubatud teksti suurus 11 pt) ja reavahe 1,5.

## **Lühendid**

Kui töös on palju harvaesinevaid lühendeid, järgneb sisukorrale eraldi lehel lühendite loetelu (pealkirjaks ongi „Lühendid”). Vasakpoolses tulbas tuuakse paksus kirjas lühendid, paremal nende kõrval tavalises kirjas selgitused.

## **Sissejuhatus**

Tööd sissejuhatavas tekstis tuleb

- a. sõnastada selle uurimisprobleem ja eesmärk
- b. vajadusel püstitada hüpotees (olenevalt temast)
- c. põhjendada teemavalikut (osutades ka töö aktuaalsusele)
- d. nimetada töö uurimismeetod või meetodid
- e. anda ülevaade kasutatud materjalidest (sh mis liiki allikaid on kasutatud) ja kirjandusest, st avatakse töö arutlemis- ja mõtlemiskontekste (töö teoreetiline taust, alus või raamistik) ning vajadusel ka ülevaade antud probleemi uurimisseisust üldse
- f. lühidalt tutvustada töö põhiosa (nt millised peatükid on tausta loovad, teoreetilised ja millised uurimusliku sisuga; lisa(de) olemasolul nimetada need).

Soovi korral võib sissejuhatuse lõpus avaldada tänu töö autorit oluliselt abistanud isiku(te)le.

See, millises järjekorras tööd tutvustav info sissejuhatuses esitatakse, pole kindlaks määratud, kuid üldjuhul algab tekst töö uurimisprobleemi või eesmärgi tutvustamisega ning lõpeb

ülevaatega töö tervikstruktuurist. Sissejuhatuse pikkuseks on umbes kümnendik töö põhitekstist.

### **Peatükid**

Enamasti on uurimuslikel töödel olenevalt teemast 2–5 peatükki, mis võivad jaguneda ka alapeatükkideks või veel väiksemateks üksusteks. Peatükid peavad sisaldama probleemi käsitlust (vajadusel ka selle teoreetilise tausta avamist ja analüüsi, st pärast sissejuhatust tuleb peatükk teema teoreetilise analüüsiga) ja teema arendust. On teemasid, mille puhul on vajalik ka empiirilise (kogemustel, katsetel põhineva) uurimistöö läbiviimine (proovitunnid, katsed, prooviprotsess jms). Siis võiks olla põhiosa struktuur järgmine: teema teoreetiline analüüs ja arendus; empiirilise uurimistöö läbiviimise ja meetodite kirjeldus; saadud andmete analüüs; tulemuste interpretatsioon.

Iga peatüki alguses võiks olla lühike sissejuhatav, lugejat ettevalmistav osa selle peatüki temaatikale. Peatüki lõpus tuleb selle peatüki peamised järeldused üldistada ja kokku võtta. Üldjuhul ei alustata ega lõpetata seetõttu töö ühtki pea- ega alapeatükki tsitaadiga.

Töö kõik peatükid nummerdatakse, samuti alapeatükid ning olemasolul ka väiksemad üksused (vt ka jaotust „Sisukord”). Iga peatükk algab uuel lehelt (alapeatükkide kohta see ei kehti).

### **Kokkuvõte**

Uurimuse kokkuvõttes tuuakse (veel kord) üldistatult välja töö tulemused ja lahendus probleemile. Kokkuvõtte peab vastama sissejuhatuses püstitatud eesmärgile. Kokkuvõttesse ei tooda uusi teemasid ja arutlusi, v.a juhul, kui autor soovib nimetada teema edasisi uurimisvõimalusi. Üldjuhul ei kasutata töö kokkuvõttes tsitaate.

Kokkuvõtte pikkuseks on umbes kümnendik töö põhitekstist.

### **Allikad ja kirjandus**

Töö kokkuvõttele peab järgnema kõigi materjalide loetelu, mida uurimistöö läbiviimisel kasutati. Valdkonni nimetatakse neid loetelusid teadustöodes erinevalt (vt ptk 3.1.1 „Allikate



ja kirjanduse eristamine”).

Allikate ja kirjanduse nimestiku kirjed esitatakse alfabeetilises järjestuses autori perekonnanime alusel (autori puudumisel väljaande või artikli pealkirja alusel vastavalt kirje esimesele sõnale); sama autori teoste puhul kronoloogiliselt (varasemad eespool). Kui töös on kasutatud ühe ja sama autori samal aastal ilmunud tekste, lisatakse nende eristamiseks kirjes ilmumisaasta järele väiketäht nagu ka lühiviidetes (Saro 2024a; Saro 2024b). Tekst on vasakjoondatud, reavahe 1.0, kirjete lõiguvahe peab olema kohandatud kas lõigu ees või järel 12 pts.

Allikate ja kirjanduse viitekirjete koostamise reegleid vt ptk 3 „Viitamistehnika”.

### ***Allikad***

Kui allikaid on mitut liiki, tuleb need grupeerida (seda ka juhul, kui loetelus on vaid üks nimetus). Näiteks: Intervjuud; Õpitoad; Noodiväljaanded; Salvestised. Vastavate alajaotuste nimetused kirjutatakse paksus kirjas, suurus 12 pt.

### ***Kirjandus***

Kirjanduse loetelu algab uuelt lehelt, v.a juhul, kui sellele eelnev allikate loetelu on lühem kui pool lehekülge. Siis jäetakse allikate loetelu viimase rea ja uue pealkirja (Kirjandus) vahele kaks vaba rida ning alustatakse veel samalt lehelt kirjanduse loeteluga.

Uurimuslike tööde kirjanduse loetelu sisaldab vaid selliste materjalide kirjeid, millele on töö põhiosas viidatud (st väljaanded ja artiklid, mida töö põhiosas kas tsiteeritakse, refereeritakse või muul moel tutvustatakse/kasutatakse).

### **Lisad**

Vajadusel liidetakse tööle lisad. Olenevalt töö teemast saab lisadesse paigutada mahukad illustreerivad materjalid, analüüsivad õppekavad või noodid, kasutatud küsimustikud jms – kõik selle, mis hõlbustab lugejal töö mõistmist, aga põhitekstis oleks liiga koormav. Lisade hulgas võib olla ka audio- või videofaile, mis liidetakse tööle üldjuhul eraldi digifaili(de)na (vt ptk „Töö esitamine”), kuid mis peavad samuti olema lisade loetelus nimetatud (ning võimalusel ka juurdepääs lingitud).

Kui osutub vajalikuks ka füüsilise andmekandja lisamine, kooskõlastatakse selle formaat (nt

CD-plaat, mälupulk) eelnevalt töö juhendajaga.

Lisad peavad seostuma töö põhiosaga. Vastavas tekstilõigus, mis vajab töö lisaga tutvumist, peab töö autor osutama lisale (nt vt lisa 1). Lisade olemasolu peab nimetama ka sissejuhatuse lõpus.

Kõik lisad peavad olema eraldi nummerdatud ja pealkirjastatud ning algama uuelt lehelt (nt Lisa 1. Küsimustik; Lisa 2. Etenduse videofail). Kui lisades on tegemist trükitekstiga, siis kehtivad sellele üldised vormistusreeglid, kuid reavahe võib olla 1.0.

#### **4.2.2 Doktoritöö ja artikliväitekirja ülesehitus**

Loomingulise haru doktoritöö ja monograafiana esitatava muusikateaduse väitekirja ülesehitus vastab põhimõtteliselt eeltoodud nõuetele. Erandina sisaldab eestikeelne doktoritöö võõrkeelset (inglise või saksa keeles) töö lühikokkuvõtet pärast kirjanduse nimestikku ja enne lisasid (vastav jaotus on kas „Summary” või „Zusammenfassung”). Selle maht on 5–6 lehekülge (12 500 täheruumi) ja see peab kajastama töö kõiki osi. Loomingulise haru doktoritöös paikneb pärast kirjanduse nimestikku doktorieksamitel esitatud loometööde nimestik, seejärel töö lühikokkuvõte ja vajadusel lisad.

**Artikliväitekirja ülesehitus** on järgmine:

Tiitelleht

Artiklite nimekiri (ilmumisandmetega)

Abstrakt (kogu väitekirjale)

Lühendid (kui vajalik)

Eessõna (kui vajalik)

Sissejuhatus (hõlmab kogu väitekirja)

Analüütiline ülevaade uurimistööst (hõlmab kogu väitekirja)

Kokkuvõte

Summary

Allikad (ülevaates viidatud)

Kirjandus (ülevaates viidatud)

Lisad (kui vajalik)

Artikkel I

Artikkel II

Artikkel III

Artikkel IV

Avaldatud artiklid järgivad vastava väljaande vormistusreegleid, töö teised osad tuleb vormistada EMTA kirjatööde nõuetele vastavalt.

### **4.3 Uurimuslike tööde esitamise tingimused ja kord**

Kõigi uurimuslike tööde esitamiseks on vajalik juhendaja nõusolek ja kinnitus selle kohta, et töö on läbinud plagiadikontrolli. Seejärel esitatakse tööd kindlaks määratud tähtajaks nii elektrooniliselt PDF-ina kui ka paberkandjal selleks ettenähtud korras. Koos tööga esitab üliõpilane ka eeltäidetud ja elektrooniliselt allkirjastatud lihtlitsentsi.

#### **4.3.1 Juhendaja nõusolek töö esitamiseks**

Uurimuslikke töid hindab vastav komisjon selleks kokku lepitud ajal, kusjuures kraaditööde puhul kuulub selle juurde ka töö avalik kaitsmine. Seetõttu tuleb vältida olukordi, milles hindamisele minevad tööd ei vasta nõuetele ja saavad sellest tulenevalt negatiivse hinde (mis ühtlasi tähendab, et töö esitamiseks on järgmine võimalus alles järgmisel õppeaastal; erisusi vt ainekaardil). Juhendaja nõusolek peaks tagama, et töö vastab (vähemasti) miinimumnõuetele (ehkki lõpliku otsuse selle kohta teeb hindamiskomisjon). Juhendaja nõusolekuta töid hindamisele üldjuhul ei võeta ning üliõpilane saab uue võimaluse töö esitamiseks alles järgmisel õppeaastal või -semestril (vt kirjeldust ainekaardil).

Protseduuriliselt on juhendaja nõusoleku andmine töö esitamiseks seotud plagiadi ennetamise/tuvastamise kontrolliga (vt allpool).

Kui uurimisprotsess ja töö kirjutamine ei ole üliõpilasel edenenud oodatud tempos (st töö tähtaegne või nõuetele vastav valmimine pole töö juhendaja hinnangul realistlik), annab töö juhendaja sellest teada õppeosakonnale ning töö on võimalik esitada alles järgmisel

õppeaastal (vt erisusi kursuse ainekaardil). Vastava otsuse teeb õppejõud, lähtudes ajakavast, mille üliõpilane ja juhendaja leppisid omavahel kokku koostöö algul (nt millised peatükid peavad olema ettenähtud ajaks valmis; empiiriliste uurimuste puhul küsimustike, intervjuude läbiviimine vms). Eelkõige puudutab see lõputöid, mis peavad valmima ühe semestri jooksul ning nende puhul on selliseks ajaliseks kontrollpunktiks üks kuu enne töö esitustähtaega. Suurema mahuga uurimuste puhul võib samal eesmärgil toimuda uurimuse eelkaitsmine (info ainekaardil).

Juhendaja nõusolekuta uurimuslikke töid hindamisele ei võeta.

### **4.3.2 Plagiaadikontroll**

Enne esitamist peab töö olema läbinud plagiiaadi ennetamise/tuvastamise tarkvara kontrolli.

Plagiadikontroll toimub EMTA uurimuslike kirjatööde puhul läbi tööd juhendava õppejõu konto ja vastava, EMTAs kasutusel oleva plagiadiennetuse tarkvara abil. Kui töö kirjutamisprotsess on kulgenud ootuspäraselt (st juhendajal pole olnud põhjust keelata töö esitamist hindamiskomisjonile), saadab üliõpilane oma uurimistöö lõpliku versiooni PDF-i juhendajale, kes sisestab selle plagiadikontrolli. Raportiga saavad tutvuda nii õppejõud kui üliõpilane. Positiivse raporti korral (st juhul, kui plagiati ei tuvastata) teavitab juhendaja sellest üliõpilast ning annab vabas vormis e-kirja teel tudengile teada, et lubab töö esitada hindamisele. Suuremate kokkulangevuste korral loetakse töö plagiadiks, juhendaja teavitab raportist õppeosakonda, tööd hindamisele ei lubata ning üliõpilane võidakse EMTA üliõpilaskonnast välja arvata.

Kui raport toob välja vaid mõningad teksti kattuvused, mille kasutamine on töös sisuliselt õigustatud, kuid millele on ilmselgelt (töö terviku seisukohast) kas ununenud lisada viited või pole seda tehtud korrektselt, saab üliõpilane võimaluse vastavate täienduste/paranduste sisseviimiseks ning juhendajale esitatakse oma uurimuse lõpliku PDF-i täiendatud versioon, mis läbib uuesti plagiadikontrolli. Tarkvara andmebaasi jääb alles viimane, täiendatud versioon.

Plagiadikontrolli raporti koostamine võib aega võtta kuni 12 tundi, ehkki enamikel juhtudel toimub see palju kiiremini. Siiski on soovitatav esitada oma töö plagiadikontrolli paar päeva enne töö lõplikku esitustähtaega, et võimalike mittetahtlike kokkulangevuste tuvastamisel jääks töö autoril aega nende kõrvaldamiseks.

### **4.3.3 Lihtlitsents**

Koos töö esitamisega annab autor EMTA-le lihtlitsentsi ehk loa oma töö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks. Lihtlitsentsi vorm on allalaetav EMTA kodulehel [õppekorraldust puudutavate õigusaktide loendis](#) ning sellega saab tutvuda ka juhendi lisas nr 5. Litsents täidetakse elektrooniliselt, digiallkirjastatakse ja esitatakse üksnes elektrooniliselt eraldi failina üheaegselt uurimuse PDF-i üleslaadimisega. Kui digiallkirjastamise võimalus puudub, allkirjastatakse eeltäidetud litsents käsitsi, dokument skännitakse ning esitatakse PDF-ina.

### **4.3.4 Uurimistöö esitamine elektrooniliselt ja paberkandjal**

Kui üliõpilasel on olemas töö esitamiseks juhendaja nõusolek ning sellega seonduvalt ka plagiaadikontrolli raport, on tal õigus esitada töö hindamiskomisjonile. Seda tuleb teha tähtaegselt (vt ainekaarti). Töö elektrooniline ja paberversioon peavad olema identsed.

#### **Töö elektrooniline esitamine**

Elektrooniliselt esitatakse töö EMTA õppeinfosüsteemi kaudu PDF-ina vastavalt sealsele juhendile. Eraldi failidena saab samas üles laadida ka töö juurde (lisadena) kuuluvad heli- või videofailid (peab olema eelnevalt juhendajaga kooskõlastatud).

Koos uurimuse ja võimalike lisade üleslaadimisega esitab üliõpilane samas keskkonnas ka eeltäidetud ja digiallkirjastatud lihtlitsentsi (vt „Lihtlitsents” eespool).

#### **Töö esitamine paberkandjal**

Kõik paberkandjal esitatavad uurimistööd peavad olema köidetud vastavalt juhendile kas kõvas või pehmes köites. Pehme, st kamm- või vedruköite puhul peab kaas enne tiitellehte olema läbipaistev. Tööd trükitakse ühele lehepoolele. Töö tuleb viia oma osakonna õppekorralduse spetsialistile, kultuurikorralduse valdkonna tööd programmi koordinaatorile.

Esitatavad eksemplarid:

Lõputööd – 1 eks. pehmes köites

Pedagoogilised lõputööd – 2 eks. pehmes köites

Magistritööd – 2 eks., mõlemad kõvas köites

Teatri eriala magistritööd – 2 eks., mõlemad pehmes köites

Loovuurimusliku haru doktoritööd – 3 eks., neist 2 kõvas ja 1 pehmes köites

Teadusliku haru doktoritöö esitamise tingimustest vt

<https://eamt.ee/erialad/doktoriope-keskus/doktoriope-korraldus/>.

#### 4.4 Tööde hoiustamine

**Elektrooniliselt** säilitatakse uurimuslikke üliõpilastöid EMTA digihoidlas (<https://digihoidla.eamt.ee>), kus need on üldjuhul ka EMTA liikmeskonnale loetavad. Olenevalt õppekavast või töö teemast võib siin teha erandeid (piiratud ligipääs tundlike isikuandmete, andmekaitse vms tõttu; nõrgad tööd). Mahukamaid uurimusi (magistritööd ja doktoriväitekirjad) hoiustatakse ka Tartu Ülikooli repositooriumi [DSpace EMTA alamvaldkonnas](#).

**Paber kandjal** töid hoiustatakse töö kirjutamist korraldava osakonna või erialarühma arhiivis.

Osa pedagoogilisi lõputöid ja kõik mahukamad uurimused (magistritööde ja doktoriväitekirjade käsikirjad või trükitud väljaanded) on olemas ka EMTA raamatukogus ning leitavad ESTER-i kataloogist (vabasõnaotsing 'üliõpilastööd muusika- ja teatriakadeemia').

## **Lisa 1. Üliõpilastöö tiitellehe vormistus**

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia  
osakonna nimi väikese algustähega  
õppekava nimi väikese algustähega

Töö autori nimi

**Töö pealkiri paksus kirjas ilma punktita**

Töö liigi nimetus

Juhendaja: Nimi koos ametinimetuse või akadeemilise tiitliga

Tallinn xxxx

**Lisa 2. Loovuurimusliku doktoritöö tiitellehe vormistus**

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Töö autori nimi

**Loovuurimusliku doktoritöö pealkiri paksus kirjas ilma punktita**

Töö doktorikraadi taotlemiseks

Juhendaja(d): Nimi koos ametinimetuse või akadeemilise tiitliga

Tallinn xxxx



**Lisa 3. Muusikateaduse väitekirja (monograafia) tiitellehe vormistus**

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Töö autori nimi

**Monograafia pealkiri paksus kirjas ilma punktita**

Väitekiri muusikaajaloos (muusikateoorias, etnomusikoloogias, ...)

Juhendaja(d): Nimi koos ametinimetuse või akadeemilise tiitliga

Tallinn xxxx

## **Lisa 4. Muusikateaduse artikliväitekirja tiitellehe vormistus**

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Töö autori nimi

**Artikliväitekirja pealkiri paksus kirjas ilma punktita**

Artikliväitekirja muusikapsühholoogias (muusikaajaloos, ....)

Juhendaja(d): Nimi koos ametinimetuse või akadeemilise tiitliga

Tallinn xxxx

## Lisa 5. Lihtlitsentsi vorm

### Lihlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, \_\_\_\_\_,  
(*autori nimi*)

1. annan Eesti Muusika- ja Teatriakadeemiale tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja on \_\_\_\_\_,  
(*juhendaja nimi*)

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada EMTA digitaalarhiivi kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. annan Eesti Muusika- ja Teatriakadeemiale loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks akadeemia digihoidlas, lubades autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelates luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

3. olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

*Kuupäev, autori nimi ja allkiri*